NATIONAL LIBRARY
MAR 31 1969
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

192/A/20/H+

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Telephones: 921—7121; 465—7902
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 1066, U.S.
Chicago: Editor — I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.
SATURDAY, MARCH 15. 1969

LATVIJA
AMERIKĀ

22. N-RS. SESTDIENA, 1969. GADA 15. MARTS 19. GADS

AUTHORISED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENTS OF POSTAGE IN CASH — Atsevišķa numura cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada; tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠĪMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

Nepieciešamas reformas jaunatnes darbā

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES SESIJA TORONTO (2)

Arī šogad LNAK padomes sesijā 8. un 9. martā Toronto pārrunas par turpmāko darbību ievadīja ar vairākiem referātiem, tā dodot zināmas vadlīnijas atsevišķajos jautājumos. Padomes prezidija priekšsēža 1. vietnieks un politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis iztirzāja jautājumu, kāds varētu būt darbs Latvijas labā turpmākajos gados. Referāta ievadījumā V. Upeslācis konstatēja, ka Latvijas stāvoklis ir pasliktinājies un okupācijas vara arvien vairāk nostiprinās. Vērojams arī, ka tautas dzīvais spēks un pretestība samazinās. Stipri esam vilušies arī kādreiz Eiropā vadošajā valsti Anglijā, kaut vai, piemēram, Latvijas zelta iztirgošanas gadījumā. Arī Kanadā pirmo reizi kopš iecelošanas radies precedents, federālajai valdībai resp. ministru prezidentam Trudo atsakoties pieņemt baltiešu delegāciju. Tomēr liekas, ka šī rīcība atzīta par pārsteidzīgu, jo pēdējā laikā manāmas pazīmes, ka valdība vēlētos izlīdzinājumu. Bet lai kā, — mums ar vēl lielāku apņēmību jākoncentrē pašiem savi spēki, pastiprinot savas politiskās akcijas un sadarbojoties ne tikai ar pārējām Baltijas tautām, bet ar visām pretkomūnistiskajām etniskajām grupām, galvenokārt ar ukraiņiem. Arvien neatlaidīgāk mums jāizmanto visas iespējas Kanadas lielākajos notikumos un organizācijās, ierosinot Baltijas valstu jautājumu un noraidīgi negātīvas atbildes attiecīgi komentējot.

Nākotnē mums arvien vairāk jārēķinās ar negrozāmo faktu, ka vecā paaudze sarūk un tās vietā jāstājas jaunajai paaudzei. Mūsu jaunatne tomēr nav tam pietiekami sagatavota, kaut ir aktīva un parāda labu gribu kaut ko darīt. Jau pašā trimdas sākumā esam pielaiduši smagu kļūdu, atstājot jaunatnes darbību pašplūsmai. Jaunatnes pulciņos un citos pasākumos, kuros pulcējas jaunieši līdz 16 gadu vecumam, vadītājiem būtu jānāk no pieaugušo vidus. Svešumā izaugušā jaunatne mūsu nacionālajām problēmām pieiet it kg no ārpuses, tādēļ būtu jāpanāk, lai tā kā latvieši visus notikumus vērtētu no latviskā viedokļa uz āru. Jaunieši bieži vien vispār maz zina par latviešu dzīvi, organizāciju darbu un nacionālajiem centieniem. Šai ziņā ļoti pozitīvu darbu veic Divreizdivi nometnes un jaunatnes kursi, kuros pulcējas, varētu teikt, mūsu jaunatnes labākā izlase. Pēdējā laikā arī studentu organizācijas sāk pievērst nopietnāku vērību politiskajiem un nacionālpolitiskajiem jautājumiem. Tas būtu darāms arī latviešu skolās, galvenokārt ģimnazijās. Tāpat nopietni jāseko un jāiekļaujas jaunatnes audzināšanas darbā arī ārpus skolas. Lai jaunatne ar laiku varētu pārņemt mūsu sabiedriskās un nacionālās dzīves vadību, tai jau savlaicīgi jāpiedalās mūsu darbā un visi notikumi jāvērtē no latviskā viedokļa kā latviešiem.

Referāta nobeigumā V. Upeslācis uzsvēra, ka mums jākļūst arvien agresīvākiem. Ja līdzšinējā veida nacionālpolitiskais darbs, informējot, lūdzot un it kg aizstāvoties, nedod panākumus, tad nākotnē, rūpīgi sekojot politiskajiem notikumiem, pret negatīvām lietām jāvēršas arī ar apsūdzību.

Debatēs vairāki runātāji atzina līdzšinējās kļūdas, it sevišķi jaunatnes audzināšanas darbā. Jauniešiem vēl pirms 16 g. sasniegšanas būtu jāiesaistās jau pastāvošo latviešu organizāciju darbā. Pārrunu rezultātā pieņēma šādu atzinumu: „Latvijas brīvības darbs turpināms visumā līdzšinējā veidā, tas ir, padziļinot un pastiprinot līdzšinējos darba veidus — informējot valdības iestādes, presi, organizācijas, rakstot un izplatot informatīvu literatūru, kā arī vajadzības gadījumos demonstrējot. Sevišķa vērība pievēršama jaunatnei. Šai laukā nepieciešamas reformas, vispirms nododot jaunatnes pulciņu vadību pilngadīgu personu rokās. Otrkārt, jāveicina attiecīgi uzlabojumi jaunatnes organizācijās, kur tas būtu vajadzīgs. Vecākajā jaunatnē, it īp šī studentu organizācijās, jāizplata Latvijas atbrīvošanas ideju praktiskā pielietošana, kas novestu šo jaunatnes daļu uz aktīvāka, idejiski latviskāka un kategoriskāka ceļa: beidzot šai nolūkā jāpalīdz līdzsvarot vietējo universitāšu un citu mācību iestāžu ieaudzinātā vienaldzība, kura it kā akadēmiskas objektivitātes vārdā atrauj jaunos latviešus no latviskuma piepildīšanas."

Vispārējos vilcienos pieskaņoties Latvijas valsts satversmei un pārdomu veidā izsakot dažus ierosinājumus mūsu politiskajam darbam, padomes locekļis Dr. A. Šteins referēja par tematu „Mūsu cīņas pamati". Viņš bija vienīgais, kas, ievērojot iepriekšējās sesijas lēmumu, savu referātu bija sagatavojis rakstveidā, lai ar tā saturu labāk iepazīstinātu padomes locekļus un atvieglinātu debates. Pēc lietiskām pārrunām padome uzdeva LNAK valdei, pasaucinot konferentu un lietpratējus, sazināties referātā skartajos jautājumos ar citu zemju centrālajām organizācijām un Brīvās pasaules latviešu apvienību, pēc tam sagatavot un iesniegt nākošajai sesijai motivētu ieteikumu tālākvirzīšanai.

BTFK Londonas nod. priekšsēdis un LNAK padomes prezidija priekšsēža 2. vietnieks R. Epneris sesijas dalībniekus iepazīstināja ar vairākām iespējām, kā Latvijas popularizēšanai sagatavot latvisku priekšnesumu programmas kanadiešu sabiedrībai. Mūsu līdzšinējie lielie etnogrāfiskie, kultūrālie vai mūzikālie sarīkojumi — dziesmu svētki, tautas deju lieluzvedumi un līdzīgi — nav guvuši pietiekamu ievērību un publicitāti plašākās vietējo iedzīvotāju aprindās. Tādēļ būtu jācenšas ar mūsu etnogrāfiski kultūrālajiem priekšnesumiem vairāk piedalīties vietējos sarīkojumos. Vairākos gadījumos tas ar labiem panākumiem jau noticis Londonā, galvenokārt sadarbojoties ar Tautību mākslas padomi (Ethnic Folks Art Council). Līdzīgi vairākām citām etniskajām grupām, arī latvieši varētu pieteikt savus priekšnesumus dažādiem publiskiem pasākumiem pilsētu parkos, pat slimnīcās un veco ļaužu mītnēs. Šādu priekšnesumu programmu varētu izstrādāt ap 30 — 40 minūšu garu. Pie LNAK būtu ieteicams radīt īpašu komiteju, kura sadarbībā ar izpildītāju vienībām — deju grupām, vokāli - mūzikālajiem un koklētāju ansambļiem rūpētos par visu iespēju izmantošanu. Tieši šāda veida priekšnesumi kanadiešu caurmēra sabiedrību interesē visvairāk, un reizē ar to būtu radīta arī interese par Latviju un latviešiem.

Sekojošajās pārrunās LNAK kultūras nozares vadītāja I. Vīksna papildinājumam piebilda, ka pēdējā laikā interese par dažādajām etniskajām grupām un to dzīvi Kanadā ievērojami augusi. Arī bibliotēkās bieži vien pieprasa dažādus izdevumus par etnisko grupu dzīvi un darbu tiešī Kanadā, bet latviešiem šāda veida izdevumu angļu valodā tikpat kā nav. Pašu kanadiešu sagādātā informācija dažādos vietējos izdevumos bieži vien ir kļūdaina un iegūta no nezināmiem avotiem. Tādēļ būtu ieteicams sagatavot piemērotu brošūru.

(Nobeigums 4. lpp.)

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES SESIJĀ

Augšā: LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra (pa labi) ziņo par aizvadītā gada darbību; ap galdu (pulksteņa rādītāja virzienā) sēž J. Grodnis, M. Toža, E. Krūka, M. Jonāne, O. Ieviņš, O. Perro, Z. Miezītis, E. Upenieks, J. Mežaks, B. Senkēviča, J. Rolavs, J. Skrastiņš, K. Tannis, A. Rāviņš (nosegts) un T. Kronbergs. — Vidū pa kreisi: Pie prezidija galda aizmugurē (no kreisās) R. Epneris, V. Upeslācis un G. Liepiņš, bet priekšplānā H. Vilks, O. Grebže un K. Priedītis. — Vidū pa labi: Dr. A. Šteins (pa kreisi) kafijas pārtraukuma laikā sarunā ar Dr. A. Vanagu. — Apakšā: Sēdes laikā referātu klausās (no kreisās) A. Šteins, K. Šlesers, E. Aukmanis, E. Bite, Ž. Bukovskis, K. Boriss, V. Bernāns, H. Vilks, O. Grebže un K. Priedītis. Foto: J. Liģers

No nodokļiem un kapa neizbēgt . . .

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Šoreiz nemēģināsim lūkoties starptautisko notikumu logā. Atstāsim ārpus uzmanības arī arābus kļīvējamies pie Suecas kanāla. Atstāsim bez komentāriem Pekingas žēlabas par Brežņeva nodomu okupēt sarkano Ķīnu. Atstāsim ASV prezidentu Niksonu mazā atpūtā uz Eiropas mētropolēs saplūkto lauru panākumiem un pārdomās par to, ko Vašingtona jau maijā teiks pie kopīgā konferences galda biedram Brežņevam. Tā vietā šoreiz mēģināsim izvilkt dienas gaismā skabargu, kura sagādā visskaudrākās sāpes 110 milj. amerikāņu laikā, kad, pavasaŗa saulei it mīļi smaidot, tuvojas nepielūdzamā pēdējā ienākumu nodokļa kārtošanas diena — 15. aprīlis.

Vairāki nopietni ASV iekšpolitikas analizētāji atzīst, ka pašreizējā nodokļu sistēma ir lielākais sāpju bērns, tādēļ pienācis pēdējais laiks izlabot aplamības, par kurām amerikāņu nodokļu maksātāji jau gadiem sarūgtināti. Šie lietpratēji nodokļu sistēmas reformu uzskata par svarīgāku nekā rasu pretīsķību problēmu, pseudointelektuāļu un studentu ālēšanās izbeigšanu un pat Vietnamas kaŗa jautājuma izkārtošanu.

ASV likumdevēji par reformām nodokļu sistēmā aizvadītajos gados ir gan daudz runājuši, bet faktiski nav nekā konkrēta darījuši. Ja jaunā Niksona valdība ar drošu roku neķersies pie nodokļu reformām, tad pielaižama varbūtība, ka tieši nodokļu maksātāju sarūgtinājums var izvērsties par piedauzības akmeni, kas var izjaukt daudzus lielus jaunā prezidenta nodomus. Par nodokļu maksātāju dumpi vēl gan nevar runāt, bet Baltais nams nenoliedzami apzinās, ka ignorēt pilsoņu sarūgtinājumu par netaisno nodokļu nastas sadalījumu nav iespējams. Kā visām citām problēmām, arī šim jautājumam Niksons piegājis ar lielu piesardzību un vispirms uz Balto namu atsaucis labākos amerikāņu saimnieciskos lietpratējus, lai uzklausītu viņu ieteikumus.

Runājot par nodokļiem, palīgā jāņem skaitļu valoda. Nevienas paaudzes laikā amerikāņiem maksājamā nodokļu nasta ir astronomiski augusi. Tā 1902. gadā visu nodokļu samaksāšanai caurmēra amerikānim bija jāķīpas tikai no 18 dolariem. Gadu tecējumā nodokļu nasta tomēr pakāpeniski palielinājusies: 1948. gadā tā bija 377 dol., 1960. gadā 709 dol., bet pagājušajā gadā jau pāri 1000 dol. Amerikāņu „galvas naudas" straujajai pieaugšanai galvenais iemesls ir nepārtrauktā pilsoņu dzīves standarta uzlabošanās. Amerikāņu pašreizējā darba izpeļņa ir lielāka nekā jebkad agrāk, tie izbauda visas iespējamās dzīves ērtības, valsts rūpējas par viņu izglītības nodrošināšanu, sociēšiem un citiem vispārībai domātiem projektiem. Protams, arī kaŗš Vietnamā prasa savu tiesu no katra pilsoņa devuma valstij. Federālās valdības nodokļi, lai cik tie nepieciešami un attaisnojami, nav vienīgie, kas rada kurnēšanu nodokļu maksātājos. Bez „galvas naudas" Vašingtonai amerikāņiem jādod savi mesli arī vietējām pavalstu un pilsētu administrācijām, un arī tie nav mazi.

Lai minēts vēl viens piemērs tam, cik liela pašreiz ir kopīgā nodokļu nasta ne pārāk turīgam amerikānim, vadoties no ASV dzīves standarta. Piemēram, Džons

(Nobeigums 8. lpp.)

Vilis Hazners

Kā izskatās Latvijā?

REFERĀTS ASV DV INFORMĀCIJAS DARBINIEKU SANĀKSMĒ 8. FEBUĀRĪ ČIKAGĀ

II

Minētie konstatējumi apstiprina, ka territoriju un valdību Maskavai izdevies veidot pēc sava prāta. Bet, ja runājam par valsti, paliek vēl trešais elements — tauta.

Informējot mūsu trimdas sabiedrību, arī Rietumu sabiedrisko domu veidojot, mēs maz esam skāruši tās okupācijas varas problēmas, kuŗas attieksmē uz tautu pauž turienes publikācijas — prese, literatūra, kino, radio un televizija, par kuŗām stāsta ciemos atbraucēji no Latvijas vai tūristi, kuŗi bijuši tur. Varbūt tieši visinteresantākie ir darbi literatūrā un tajā apskatītās latviešu tautas „vājās vietas".

Vispirms attieksmē uz literārajiem darbiem (kuŗi drīkst paust vienīgi sociālistiskā reālisma uzskatus) pieminama cīņa pret reliģiju. Pretreliģiski temati ir ļoti populāri, bet šie darbi arī pauž, ka arī komūnistiskajā sabiedrībā vēl arvien kristī bērnus, iesvēti jauniešus un laulā, apmeklē dievkalpojumus, svin Ziemsvētkus un plekoņ kultus. Otrā vietā minama cīņa pret nacionālismu. Partija nevar pieļaut nacionālu ideju paušanu latviešu sabiedrībā, jo drīkst būt tikai internacionāla sabiedrība, protama, lielās krievu tautas vadībā. Trešā ir cīņa literārajos darbos pret buržuaziskajām paliekām. Pie tām pieskaita visus „grēkus", kuŗi nav atļauti sociālistiskās sabiedrības ietvaros, piemēram, dzeršanu, zagšanu un līdzīgas lietas. Ceturtkārt jāmin — un tas arī mūs visvairāk var interesēt — mūsu, trimdinieku, darbības atspoguļošanās Latvijā.

Par visu minēto var lasīt katrā Latvijā izdotā literārā žurnāla „Karogs" un laikraksta „Literatūra un Māksla" numurā, sevišķi komūnistu favorizēto stāstnieku Zaņa Grīvas, Annas Sakses un Mirdzas Ķempes darbos, pat jauno autoru romānos un stāstos.

Visvairāk mūs gan var interesēt latviešu jaunās paaudzes stāji dzimtenē. Še mums nav jāmeklē citi avoti, pilnīgi pietiek ar pašas komūnistiskās partijas un valdības jeb Latvijas PSR augstākās padomes atzīšanos. Jaunatnes problēmām partijas centrālās komitejas plēnums 1968. gada septembrī bija veltījis divas dienas, bet augstākās padomes pērnā gada decembŗa sesijā pēkšņi radās vajadzība nodibināt īpašu jaunatnes lietu komisiju pie tās. Latvijas komūnistiskās partijas centrālkomitejas pirmais sekretārs arī vairākos rakstos pagājušā gada beigās krievu un latviešu izdevumos jaunatnei veltījis daudz rūgtu vārdu un izteicis partijas neapmierinātību par latviešu jaunās paaudzes stāju.

Veselu virkni rakstu, lai kaut cik maskētu Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceres dienu, Rīgas izdevumi pērnā gada beigu daļā veltīja „buržuazisko laiku" apmelošanai, skaŗot kā neatkarīgās Latvijas nodibināšanos, tā arī patstāvības laika sasniegumus, meliģi attēlojot nacionālās armijas ozīvi un virsnieku kadru veidošanos, repatriantu slavinājumus krievu tautai u. t. t., kamēr beidzot 4. decembŗa komūnistisko ideoloģijas darbinieku sanāksmē okupētās Latvijas čekas priekšnieks L. Avdjukēvičs deva norādījumus, kā izvērst cīņu pret „nacionālajām palikām".

Tai pašā laikā daudz laika tērēja arī dažādo komūnistisko neģēlību noliegšanai Rīgas radiofonā, atjaunoja arī iekšlietu ministrijas darbību, lai „pastiprinātu masu un individuālo iedzīvotāju disciplīnu". Šāda veida uzbrukumi latviešu pagātnei turpinās vēl tagad. Tā piemēram, „Cīņa" šāgada 26. janvāŗa numurā „sadod" Aizsargu organizācijas sporta jaunatnei.

Dažkārt uzbrukumi vērsti ne jau pret jaunatni vien, bet savu tiesu dabū arī vecā latviešu paaudze, kuŗas „labošanai", šķiet, partija un tās organi veltīgi pievērš savu uzmanību. Jau minētais Augusts Voss tai pašā laikā arī brīdinājis no sakariem ar Rietumiem, no mūsu vēstulēm, sainīšiem (to saņemšanu arī mīl iztirzāt — protams, negātīvā nozīmē — latviešu literārie darbi dzimtenē), tūristiem un cita veida kontaktiem.

Viens no paņēmieniem „tautas audzināšanā" ir baumu izplatīšana. Tā, piemēram, Rīgā runā, ka jauks nost prezidenta Cakstes pieminekli. Rīgas Meža kapos neatļauj celt pieminekli ģenerāļa Baloža kapa vietā pat visvienkāršākās plāksnes veidā. Jau šogad „Brāļu un Meža kapos bija zināmi ierobežojumi mirušo piemiņas godināšanā novembŗa pēdējā nedēļā.

Mūsu darbībai jāizpaužas divos virzienos: rietumu sabiedriskās domas noskaņošanai un virzienā uz dzimteni.

Nav atsveŗams mūsu informācijas darbinieku darbs, kas skar mūsu darbošanos patverumzemju organizācijās, it sevišķi politiskajās (kā to, piemēram, dara ASV latviešu republikāņu un demokratu klubi), tāpat mūsu publikācijas svešās valodās un to izvietošana vietējās bibliotēkās, organizācijās, dāvināšana vadošām personām, mūsu personīgā satiksme ar darba un dzīvesvietas sabiedrību (nu jau daudzi no mums ieņem vadošas vietas augstākajās mācību iestādēs, sabiedrīskas un citur), televīzijas un radio izmantošana mūsu problēmu risināšanai un beidzot — šķiet, vismazāk izmantotā iespēja — lasītāju vēstules laikrakstos un žurnālos. Ir iespējama arī cita veida aktivitāte.

Virzienā uz dzimteni, atkārtojot agrāk paustās domas: mūsu darbība trimdā ir nozīmīga vienīgi par tik, par cik tā atspoguļojas Latvijā. Mums jāievēro visas viņas puses vājās vietas, kuŗu stiprināšanai derīgs mūsu darbs. Viena no mūsu vajadzībām ir reliģiskās dzīves stiprināšana. Viņā pusē trūkst garīdznieku, it sevišķi valdošajai reliģijai — luterāņiem, trūkst kulta piederumu, kā bībeļu, dziesmu grāmatu u. t. t. Bet mūsu rīcībā ir radioraidījumi. Manuprāt varētu izpalikt daudzu mūsu trimdas sasniegumu reklāma, tās vietā vairāk jādod dievvārdi. Arī mūsu kulta piederumu ievešana Latvijā ir viens no mūsu tūristu pienākumiem. Otrā vietā liekama latviskās nacionālās pašapziņas celšana. Te nesaudzīgi un jo stingrāk jācīnās pret rusifikāciju, pret visu, ko sev līdz nes komūnistiskās nejēdzības. Atkal mūsu rīcībā ir radioraidījumi, grāmatas, laikraksti. Arī pēdējie var atrast ceļu uz dzimteni. Ne jau velti Rīga uztraucas par šāda veida mūsu „iebrukumiem". Un beidzot — lielākais mērķis — ir mūsu tautas nacionālās stājas saglabāšana un stiprināšana. Atkal mūsu rīcībā ir tie paši jau minētie līdzekļi.

Lai visu to paveiktu, mums pašiem svešumā jābūt stipriem, jābūt pārliecinātiem savā ticībā Latvijai un jābūt gataviem nest upurus.

Padomju imperija ar savu Brežņeva doktrīnu, it sevišķi pēdējos mēnešos, ir jauns brīdinājums brīvajai pasaulei. Krievi Čechoslovakijas gadījumā parādīja ne vien lielāko politisko nekaunību pēdējos gados, bet arī apliecināja, ka ir viena no izvotāju disciplīnu". Šāda veida

(Nobeigums 6. lpp.)

Kanadas vanadžu darbs aizvadītajā gadā

Kanadas vanadžu valde, kuŗā darbojas priekšniece Monika Jonāne (Toronto), vipas vietniece Tamara Gailīte un sekretāre Nora Pulciņa (abas Hamiltonā), aizvadītajā gadā sanākusas 4 sēdēs, galvenokārt meklējot iespējas, kā vēl vairāk aktivizēt vanadžu kopu darbību, iedzīvinot dažādu interešu grupas un piesaistot jaunietes. T. Gailītes sakārtojumā ik 400 eksemplāros izgatavoti divi biļeteni, bet kopu priekšniecēm izsūtīti četri apkārtraksti, bez sniegtās informācijas aicinot sekot BATUN aicinājumam un sūtīt Latvijas brīvības atgūšanas sekmēšanai vēstules brīvās pasaules valstu galvām, kā arī darīt iespējamo Latvijas vārda popularizēšanai mūsu valsts dibināšanas 50. atceres gadā. A Hamiltonas, Sv. Katrinu un Toronto kopu atbalstu dāvinātas 3 tautiskas lelles Trijupju (Tree Rivers) pilsētas valdes ceļojošajai izstādei, bet DV organizācijas vārda popularizēšanai 9230 eksemplāros izdotas īpašas DV apsveikuma kartītes, kuŗas lietojamas visos iespējamos gadījumos. Bez Kanadas šīs kartītes lielā skaitā izplatītas arī ASV, tāpat izsūtītas uz Angliju, Rietumvāciju un Austrāliju. Valdes locekles piedalījušās DV dienās Montrealā un sadarbības zīmē viesojušās 9 DV nodaļu sarīkojumos. Atsevišķajā vanadžu valdes kasē, kuŗa padota Kanadas DV valdes revizijai, uz šāgada 1. janvāri bija 170,79 dol. Interesanti ir arī skaitļi par saraksti: priekšniece aizvaditajā gadā saņēmusi 459 pasta sūtījumus, bet izsūtījusi 523, neieskaitot biļetenus un apkārtrakstus!

Aizvadītajā gadā Kanadā bija 370 vanadžu, no tām tikai 6 veicinātājas. Vanadžu saimei pievienojās 28 jaunas darbinieces. Vanadzes aktīvi darbojās 16 organizētās kopās ar atsevišķām priekšniecēm un kopu valdēm.

Albertā darbojušās 8 vanadzes (pārstāve E. Jansone), kuŗas kaut dzīvo izkliedētas Kalgarijā un Reddīrā, vienmēr atsaucīgi piedalījušās visos nodaļas pasākumos.

Bramptonā vanadzes pērn nebija organizējušās savā kopā, tādēļ kārtoja vienīgi saimniecisko pusi nodaļas sarīkojumos, bet šāgada sākumā atkal izveidota atsevišķa kopa, kuŗā darbojas 15 vanadžu S. Kukņas vadībā.

Arī Britu Kolumbijas kopas 20 vanadzes M. Indānes vadībā bijušas čaklas palīdzes nodaļas pasākumos, bet pašu sarīkojumus nav organizējušas.

DV Druvas nodaļas Selburnā 7 vanadzes (pr-ce Z. Ždanovska) mazā skaita un īpato lauku dzīves apstākļu dēļ nav rīkojušas patstāvīgus sarīkojumus, tomēr bijušas atzīstami aktīvas un veicinājušas visus nodaļas pasākumus, draudzības uzturēšanai viesojušās citās nodaļās, no loterijas ienākumiem 55 dol. nosūtījušas Minsteres latviešu ģimnazijai Vācijā, bet 50 dol. nodevušas nodaļas valdei.

Edmontonas 15 vanadzes savas pr-ces Z. Stepermanes vadībā atzīstamas par nodaļas rosības cēlējām, ļoti daudz piestrādājot Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumu organizēšanā, līdzekļu vākšanā pretkomūnisma darbam un brošūras „The Baltic States" izsūtīšanā provinces ministriem, parlamenta locekļiem un sabiedriskās dzīves personībām. Vanadzes izveidojušas labu sadarbību ar vietējām kanadiešu vācu valodā un mūsu mācītājs J. Sillaka kgs latviešu vaodā ar piemērotiem spredikiem. Jauki bija noskatīties, ka visu baznīcēnu acīs prieks mirdzēja par Dieva parādīto žēastību, ka nu reiz mēs paši pie sava Dievnama tikuši. Vispirms slava lai ir tam Trīsvienīgam svētam Dievam, kas visu darbu tik tālu vadījis, ka varējām būvi laimīgi nobeigt un tad arī pateicību tām draudzēm un tiem tautiešiem, kuŗi ar savu mīlestību palīdzējuši mums pie sava Dievnama tikt..."

Esmu vairākkārtīgi mēģinājis noskaidrot, kas noticis ar šo pirmo latviešu dievnamu Kanadā, taču līdz šim tas vēl nav izdevies. Tāpat nav veicies iegūt Josefsburgas baznīcas fotoattēlu, lai to šai vietā parādītu lasītājiem. Vai kāda tumša ēna krīt pār to, ka mežonīgajā prērijā dievnama pēdas būtu nozudušas uz visiem laikiem? Varbūt tomēr kāds latvietis, kas dzīvo minētajā vietā, varētu vēl uziet aizaugušās vēstures takas?

Attieksmē uz šo dievnamu pastāv vairākas versijas. Varētu būt, ka Josefsburgas latviešu draudze pajuka un baznīcu pārņēma vācu luterāņi. Nav zināms, kāds bija latviešu un vācu draudžu savstarpējais līgums, bet ir zināms, ka baznīcas būvē latvieši ieguldījuši vairāk nekā 1000 dol., kas tai laikā bija liela summa. Tā bija latviešu draudzes nauda. Ja sakarā ar latviešu aizceļošanu no Medisinhatas un Josefsburgas baznīca pārgāja vācu draudzes īpašumā, kur tad palika latviešu ieguldītā līdzekļu daļa? Vai to nevarēja nodot latviešu draudzei Siftonā, Manitobā? Bet šī versija, kaut ticama, tomēr ir tikai minējums. Tikpat labi iespējams, ka baznīcu savā īpašumā pārņēma Misūri sinode kā kompensāciju par to, ko tā deva māc. J. Sillakam misionāra darbā.

Pēc latviešu pārvietošanās Kanadā laikā no 1905. — 1911. gadam Josefsburgas draudzes darbinieka J. Draudzona vārds atrodams Letonijā, Manitobā. Vai tā bija tā pati persona? Neskaidrības tomēr vēl palika arī pēc šīs pārvietošanās. Tā, piemēram, J. Zīberga 1909. gadā izdotajā „Amerikāņu Luterāņu Kalendārā" publicētajā „draudžu rādītājā" minēta arī Josefsburga ar norādījumu, ka dievkalpojumi notiek katru otru svētdienu.

Jaunajos apstākļos cīnoties par eksistenci, vairojās ķildas un auga nesaticība kā cilvēku garīgā sasplīšanas izpausme. Sabiedriskās dzīves stāvoklis tālots visai pesimistiski, radot iespaidu, ka paši latvieši sev izrakstījuši sliktu apliecību. Kas zem jauno līdumu dūmiem īsti bijis un kādas drāmas pārdzīvotas, bēgot no dzimtenes, par to neviens nerunāja. Dažādi smagi pārdzīvojumi tomēr noteikti bijuši, tie atmiņās tik ātri neizgaisa, un tā rezultātā, liekas, augu grāmatas nekad nebutškot maire peenaķļt. Ru bij domat, ka šchaļdutaunu waladu gehļaļi tik lott ilgajas pehļ grahmatam, kā neļpehļ nemaļ šagaidit kamehr tahs war atjuhtit, tomehr tā nebuht naw: kad 7. Julija šch. g. sen gaidītās bibliotekas grahmatas peenahza, šķaita kahdas 60, tad schee tleebļeji it tā šamās geribas peewilti, ir agrā nerahda. laj grahmatas

Ortografija „Amerikas Vēstnesī" 1905. gadā.

Latviešu celtais dievnams pazūd prērijā

KANADAS LATVIEŠU VĒSTURES FRAGMENTI (7)

Kad baltā ziema klāja Kanadas laukus, latviešu iecelotājiem Josefburgā pienāca liela svētku diena — savas baznīcas iesvētīšana. Tas notika 1903. gada 15. februārī, un „Amerikas Vēstnesis" tā paša gada 3. numurā par to rakstīja: „Svētdien, 15. februārī mums bija īsti prieka svētki, kas pārspēja visu līdz šim bijušo, jo tanī dienā Dievs mums ļika piedzīvot, ka varējām jaunbūvēto baznīcu tam Kungam par godu iesvētīt. Vācu mācītājs Treu kgs no Kalgarijas turēja runu organizācijām, par sakarnieci darbojoties I. Jēkabsonei. Ar rokdarbu dāvinājumiem sekmēta Kanadas DV Ziemsvētku tirdziņa laba izdošanās.

Hamiltonā darbojas otra lielākā vanadžu kopa Kanadā ar 53 dalībniecēm N. Pulciņas vadībā. Bez 7 nodaļas sarīkojumu sekmēšanas vanadzes izkārtojušas 5 patstāvīgus — rakstnieces T. Krūkas referātu par bērnu audzināšanu, A. Dārziņas gleznu izstādi, komponista V. Dārziņa atceres vakaru, jauno talantu parādi, apvienotu ar modes skati, un vanadžu egļiti. Bez tm bijušas arī 5 vanadžu sanāksmes un viena vakarēšana, gatavojot nodaļas karnevālam maskas. Savu pasākumu ienākumus 714,70 dol. apmērā kopa nodevusi nodaļas valdei, no saviem līdzekļiem atbalstot arī Minsteres latviešu ģimnaziju, vietējo latviešu skolu, gaidu un skautu vienības, grūtību piemeklētus tautiešus, divām vientuļām māmuļām dāvinot laikraksta gada abonementus. Kāda pilsētas skatloga dekorēšanai Latvijas jubilejas gadījumā vanadzes izgatavojušas tautu meitu un dēlu Nicas tērpos, bet lielāko atzinību vietējā laikraksta slejās izpelnījās vanadžu darinātais latviskais galdauts, kuŗā 50 tautisku prievīšu rotājums simbolizē Latvijas 50 gadu, bet vidū iešūts nacionālais karogs ar trīs zelta zvaigznēm un attiecīgie gada skaitļi. Šo galdautu, kuŗa metu izstrādāja A. Robežgruntniece, bet tehnisko izgatavošanu pārzināja I. Breikša, vanadzes dāvinājuma nodaļai. Darbs, kuŗā piedalījās gandrīz visas kopas vanadzes, ilga turpat vienu gadu.

Kičeneras-Voterlū kopas 18 vanadzes L. Dunduras vadībā rūpējušās par programmu un loterijas laimestiem nodaļas sarīkojumos, bet patstāvīgus nav organizējušas.

Londonas vanadžu kopa ar 37 dalībniecēm pr-ces I. Epneres vadībā ir trešā lielākā Kanadā. Vanadzes palīdzējušas izkārtot nodaļas 8 sarīkojumus, pašas pulcējušās 7 sanāksmēs un rīkojušas bazāru, tā peļņu 334,25 dol. apmērā nododot nodaļai. Vanadzes piedalījās baltiešu kopīgo sarīkojumu izkārtošanā sakarā ar Baltijas valstu 50 gadiem, bet sadarbības veicināšanai savē eglītes vakarā aicināja pārējo latviešu organizāciju dāmu komiteju locekles.

Manitobas kopas 30 vanadzes (pr-ce L. Kēlere) regulāri pulcējās vakarēšanās un kopā ar nodaļu organizējušas 6 sarīkojumus. No saviem ienākumiem vanadzes nosūtījušas 30 dol. karavīru mātēm Vācijā, Latvijas valstssvētku rīcības komitejai atvēlējušas 118 dol., bet nodaļai nodevušas 317,85 dol.

Montrealas 30 vanadžu (pr-ce V. Māldere) darbs iezīmējies ar 3 jauniem pasākumiem: iekārtots pastāvīgs latvisku rotu un keramikas stends, noorganizēts pirmais Ziemsvētku tirdziņš-bazārs, tā apgrozījumam sasniedzot 2000 dol., un tāpat pirmo reizi ierīkots latviešu stends Kvebekas tautību mākslas padomes sarīkojumā, informējot par mūsu tautas kultūru un likteni, kā arī dalot brošūras. Kopa arī iestājusies minētajā padomē, kuŗa apvieno etniskās grupas to īpatību un kultūras popularizēšanai. Vietējām bibliotēkām dāvinātas grāmatas par Latviju, noorganizēts Ģimenes dienas sarīkojums vecākajai paaudzei, sekmēti 7 nodaļas sarīkojumi, 48 reizes apmeklēti 20 slimnieki. No vanadžu

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIJA

22. N-RS. SESTDIENA, 1969. GADA 15. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531-4533.

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 25 Grandville Ave., Toronto 9, Ont.; tālr. 769-0802.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — parmēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00.

Atsevišķa numura cena 25 centi.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

MISEKĻA LABOJUMS

Rakstā „Nozīmīgi ierosinājumi" mūsu laikraksta iepriekšējā numurā neuzmanības pēc sajauktas rindas, 4. slejas 3. rindkopā ievietojot trīs liekas rindas, kuŗu trūkst nākošajā rindkopā. Pareizi šīs abas rindkopas lasāmas: „Jaunatnes daļas vadītājs E. Ozols ziņoja, ka no stipendiju fonda 100 dol. piešķirti studentam Jurim Eglītim Londonā. Kādam labvēlim par teicamu atbalstu skautu nometnes sekmēšanā valde vienojās kā pateicību pasniegt grāmatu „Res Baltica". — Kasiera R. Britāla ierosinājumā valde vienojās, ka delegātu sapulces dalības maksa par savu delegātu sedzama attiecīgajai nodaļai, arī gadījumā, ja nodaļa par savu delegātu pilnvaro kādu no zemes valdes locekļiem vai Toronto dzīvojošu organizācijas biedru. Valde arī apstiprināja 300 dol. izmaksu no bēŗu fonda mirušās Ellas Ulukas piederīgajiem."

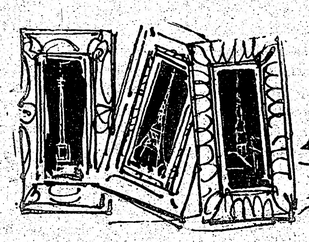

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(93. turpinājums)

Te vispirms jāatgādina, ka katrs mākslinieks, tāpat kā kuŗš katrs cits cilvēku bērns, ir individs un persona. Kā individs (individuum — nedalāms, nešķirams) viņš pieder kādai tautai, un viņam tādēļ ir līdzība ar saviem tautas brāļiem, ar bijušajiem un ar dzīvajiem. Kā persona viņš ir absolūti vienreizējs un neatkārtojams. Ir mākslinieki, kam svarīgs ir tikai viens — būt personai*), tā tas bija ar Aleksandru Benuā; ir mākslinieki, kas, personību nenoliedzot, tomēr vairāk uzsveŗ savu piederību tautai. Mēs neņemsimies spriest, kas ir svarīgāks cilvēkā — individs vai persona. Galvenais ir un paliek mākslinieka spēja ar savu personību celt savu individuālismu, ar savu vienreizību darīt savus tautas brāļus un pāri tiem visus cilvēkus bagātākus mākslas pieredzē.

Un kā tad nu ir ar Vlamenku, kas franču mākslā nav atradis neviena sekotāja — kā konstatē Andrē Salmons Benezitā, tas pats Andrē Salmons, kas bijis Pikaso draugs un 1949.—1950. gada ziemā sarakstījis monografiju par nelaiķi latvju gleznotāju Reinholdu Kalniņu. Vai tad nu Vlamenks, paša mājās lielas mīlestības un apbrīnu neatradis, būtu — izņēmuma veidā — atradis ja ne mācekļus, tad vismaz atdarinātājus latvju gleznotāju saimē?

Interesants un eksplozīvs jautājums, kas nolens volens piespiež pievērsties drusku pamatīgāk pašam Morisam Vlamenkam.

Vlamenks neizlēca no franču mākslas jomas kā Atēna no Zeva galvas — pilnā apbruņojumā. Viņš varēja atrast savu vietu franču mākslā, pieslienoties kādam jaunam virzienam, kuŗš dēvējās par Art nouveau un kuŗu franču mākslas akadēmijā pārstāvēja Moro, kas pasvītroja „jūtu un izjūtu gleznošanu". Ja uzsveŗ jūtas, tad jau īstenības attēlošanas spēja vairs nav tik ļoti svarīga. Tā gadījās, ka tieši šis viedoklis pavēra ceļu glezniecībā jauneklim riteņbraucējam, cirka akrobātam un gadījuma darbu strādniekam, kas nekad nevienas stundas nebija pavadījis ne kādā mākslas akadēmijā, ne privātā mākslas salonā, ne mācīta gleznotāja-skolotāja studijā.

Vlamenks bija flāmu cilmes — viņa senči esot bijuši holandiešu jūras braucēji (Flandrijā savā laikā ietelpa arī Holandes Zēlandes novads), bet tēvs — drēbnieks pēc amata bija apprecējis francūzieti un apmeties uz dzīvi Parizē. Flandrija (Vlaandern) savā laikā bijusi Francijas, tad Spānijas virskundzībā, iekām to ietelpināja tagadējā Beļģijā. Viens no lielākajiem flāmu gleznotājiem bija Rūbenss, otrs Van Daiks (Dyck).

Sava drēbnieka amata apnicis, Morisa tēvs sāka mācīt bērnus vijoles un klavieŗu spēlē. Mācīta pianiste ar konservātorijā iemantotu godalgu bija gleznotāja māte. Arī dēls, tā rotaļājoties, iemācījās ir solfedžiju, ir vijoles spēli. Taču labāk par mūziku viņam patīka sports, īpaši riteņbraukšana.

Ne vidusskolu, ne augstskolu Moriss nebeidza. Iepazinies ar Derēnu, tūliņ nolēma kļūt gleznotājs. Tēvs gan savu temperamentīgo dēlu brīdināja, ka ar otu viņš pat virai lāgā sāls nenopelnīs. Tēvs bija kļūdījies, kaut dēlam zināšanu glezniecībā tik vien bija, cik bija paguvis noskatīties no saviem draugiem un dažu modernistu izstādēm. Luvrā viņš kāju neesot spēris.

Visai dīvaini liekas, ka cilvēks, kas veltījis savu mūžu gleznošanai, nekad to nebija pietiekami iemīlējis, lai savu amatu mācītos un iepazītu. Viņš domāja, ka viņam pilnīgi pietiek ar otu, dažām krāsām un palaikam krāsu jaucamo dēlīti. Te bija arī sava tiesa loģikas. Ja glezno tikai izjūtas, tad jau varbūt pietiek ar rokas „iedvesmu", pietiek ar jūsmīgu primārā krāsā mērktas otas vicināšanu vai „kaislu" krāsu tūbiņu spaidīšanu. Šo metodi Poloks, kā zināms, izveidoja līdz galīgajai konsekvencei, krāsu vienkārši pilinot no cibas uz audekla, kas noklāts uz grīdas.

Visiem jāmācās savs amats: kurpniekam un drēbniekam, farmaceitam un architektam, inženierim un dziedniekam — tikpat labi cilvēku, kā dzīvnieku ārstam. Arī komponistam jāmācās notis un dzejniekam jāiepazīstas ar skaņu un vārdu locījumiem un teikuma mācību; liekas, ka pat psichoanalitiķim kaut kas jāzina vismaz par Freudu. Tikai gleznotājs vien varot iztikt bez skolas! Kāds ģeniāls atradums!

Šī vlamenkiskā pieeja, kas iemantojusi pēdējās dekadās plašu kreditu, ir pilnīgi pretēja tai, ko pauda Leonardo da Vinči, kas bija pārliecināts, ka īsti mīlēt spējam tikai to, ko īsti pazīstam. Un vai mīlestības nav tā, kas mūsos uztur neapslāpējamo nomodu pazīt vairāk un vairāk?

Vlamenkam šķita, ka viņam ir gana ar „temperamentu", proti, ka instinkts viņam allaž diktēs nemaldīgo otas vilcienu bez intellekta līdzdalības. Vai tā bija viņa īstenā pārliecība, vai tikai poze? Sava mūža nogalē viņš gan rakstīja: „Es ar gleznošanu nekad neesmu blēdījies' (Je n'ai jamais triché avec la peinture). Var ticēt vai neticēt. Bet vai spāņi nesaka, ka pat skaistākā andalūziete nespēj dot vairāk, nekā tai ir? Un tāpat būs bijis arī ar Vlamenku, kas nevarēja dot vairāk, nekā viņam bija, un viņam varēja būt tikai tik daudz, cik viņam bija devusi daba un skola. Ko viņš pāri visam meklēja, bija nevis izteikt savu „dabu", bet panākt kādu glezniecības efektu. Un kā to panākt, viņš no saviem draugiem noskatījās viņu darbnīcās un izstādēs. Tāds īsumā bija Moriss de Vlamenks (1876—1958), kas pirmoreiz izstādījās Rudens salonā 1905. gadā.

Anrī Matiss, tieslietu students, saslimis, bija kādu laiku izolēts un aiz garlaicības sāka nodoties amatieriskai glezniecībai; nodarbība viņam tā iepatikās, ka viņš sāka mācīties gleznot un kļuva par vienu no ievērojamākiem franču modernās glezniecības pārstāvjiem. Lausim viņam raksturot „fovisma" kristības, kas, kā jau minēts, izauga no jaunajām tendencēm mākslā: „Rudens salonā, lielā telpā apvienoja visus audeklus, kas bija kaut cik krāsaini. Visumā tie bija neatkarīgo mākslinieku darbi. Vidū nolika Markē tēliņus. Markē bija skulptors, kas darināja smaidīgas statuetes renesanses garā. Markē izstādīja mazuļu grupu dejā — des amours! pati piemīlība. Kad iekārtojums bija pabeigts, mākslas kritiķis Vosels ienāca telpā, gluži tuvu man, un, saldeno Markē veikumu apbrīnojis, teica: Tiens! Donatello au milieu des fauves (Raugi, Donatello plēsoņu vidū!). Vārds pielipa".

(Turpinājums sekos)

* Persona, no latīņu persona — no per (caur-, pa-, pār-) un sonare (skanēt, atskanēt). Par personu tātad sauca aktiera masku, caur ko tas ar megafonisku mutes skaļrunīti izrunāja vārdus. Senajā Grieķijā un Romā aktieri valkāja raksturīgas maskas, kas vienu aktieŗi atšķīra no otra. Tas bija vajadzīgs, lai skatītāji pat no tālākajiem sēdekļiem varētu identificēt un saklausīt tēlotājus. —

Pēteris Aigars

MELI KĀ PĀVI TIK KOŠI

Meli kā pāvi tik koši,
Vizuļo spalvas un spīd.

Valdzina, uzvedas droši,
Neba tie jāapstrīd.

Meli kā pāvi tik skaisti . . . .
Daiļumu slavēt, ne pelt.

Ļaudis šai pasaulē laisti
Pilis no pasakām celt.

Plašs materiālu kopojums vienā sējumā

DR. NIKOLAJS VIKSNIŅŠ „LATVIJAS VĒSTURE JAUNĀ GAISMĀ", KROLLA KULTŪRAS BIROJA IZDEVUMS, 1968. GADĀ

Autors pats priekšvārdos grāmatas virsrakstu stāsta per skaļu. Un tiešām — tas šķiet stipri aizkavējies. Jau neatkarīgās Latvijas skolās vēstures mācību nepamatoja uz baltvācu vēsturnieku sludinātajiem uzskatiem, it kā 12. gadsimta beigās un 13. gadsimta sākumā, kad vācieši sāka ieviesties mūsu zemē, senlatvieši būtu bijuši mežoņi, kuriem viņi nesuši kultūru. Līdzko latviešiem radās savi vēsturnieki, tie „meklēja rakstos", cenzdamies noskaidrot tautas pagātni. Balstīdamies uz tiem, kā arī uz archaioloģiju, viņi konstatēja senlatviešu, kā lauksaimnieku tautas, kultūras sasniegumus.

Latvijas skolās neizplatīja arī nostāstus par 700 gadu latviešu verdzību, bet mācīja par pakāpenisku brīvības zaudēšanu Livonijas valstiņās vācu valdīšanas laikā un norādīja, ka verdzība šī vārda īstajā nozīmē nostiprinājusies Latvijā un Igaunijā krievu virskundzībā 18. gadsimtā, tā sauktajā apgaismes jeb racionālajā gadsimtenī, kā to devēja Rietumeiropā. Pēdējos gadu desmitos nākuši klāt prof. Arvēda Švābes, Arnolda Spekkes, Edgara Dunsdorfa un Edgara Andersona Latvijas vēstures lielie sējumi un citu vēsturnieku jaunie pētījumi. Uz minēto vēsturnieku darbiem autors tieši atsaucas un dažkārt tos citē.

Tātad, „jaunie" uzskati vai „jaunā gaisma", kam būtu jānovērš mazvērtības izjūta un jāaudzina latviešu nacionālā pašapziņa, latviešiem nebūt nav sveši. Bet Dr. N. Viksniņš šai grāmatā sakopojis iekcijas, ko rakstījis nelklātienes mācībām latviešu kultūras semināra dalībniekiem no 1960.—1967. gadam. Domājams, tādiem, kas Latvijas vēsturi nebija mācījušies, kam mūsu tautas pagātne nezināma un kam, svešās skolās mācoties, it kā varētu rasties mazvērtības apziņa.

Kā zināms, mūsu jaunieši gan patvēruma zemēs izrādījušies par izciliem skolēniem, un tādi nesirgst ar mazvērtību. Var, protams, būt arī tādi, kas jūtas vientuļi un kas cieš aiz mazvērtības kompleksa. Tos visdrošāk apgaismos un pacels īsti, vienkārši pateikti vēstures fakti, kas arī atrodami šai grāmatā.

Lai minam neatlaidīgās brīvības tieksmes. Lai atgādinām mūsu pirmos apzinīgos latviešus, kas ievadīja Tautiskās atmodas laikmetu. Starp Tērbatas pulciņa dalībniekiem, kas „kļuva par dedzīgiem patriotiem" (255), nav minēts Kārlis Kundziņš sen., Smiltenes mācītājs vēlāk prāvests, kas visu savu garo mūžu veltīja darbam tautas labā.

Dziesmu svētkiem arvien ir bijusi un joprojām ir vislielākā nozīme tautas kultūras un nacionālēs pašapziņas celšanā. Zīmīgs N. Viksniņa grāmatā ir sveštautiešu, šai gadījumā somu rakstnieces Mailas Talvio un profesora Mikolas atzinums par latviešu patriotismu IV vispārējos dziesmu svētkos Jelgavā, kur tos ar lielu neatlaidību 1895. gadā, rusifikācijas laikā, noorganizēja zvērinātais advokāts Jānis Čakste, mūsu pirmais brīvās Latvijas prezidents (261).

Ko liecina mūsu valsts neatkarības pasludināšana ienaidnieku okupētajā zemē! Latvijas pagaidvaldības izmisīgais stāvoklis sākumā karalaukā un politikā. Un tā pārvarēšana ar stipru gribu, neatlaidīgu politisku ciņu. Mūsu karavīru drosme un spējas. Izpostītās zemes atjaunošana saviem spēkiem. Saimniecības un kultūras celšana īsajos neatkarības gados. — Te runā fakti. Un tas ir labākais līdzeklis tautas pašapziņas celšanai. Te skaistināšana ir lieka un tieši kaitīga.

Un faktu autors ir savācis daudz, balstīdamies uz saviem un citu vēsturnieku pētījumiem. Dažās nodaļās gan, piemēram, desmitajā, ir pārspīlēts faktu sablīvējums, īpaši A nodaļijumā.

N. Viksniņa plašajā darbā (510 lp.) vērojamas dažas nepilnības. Minētas dažas parādības, nenoskaidrojot to īsto būtību, piemēram, humānisms un tā ietekme mūsu zemē (128). Nepilnīgs ir paskaidrojums, kāpēc Latgali dēvē par Māras jeb Sv. Marijas zemi: „Paši latgalieši sauc savu zemi par 'Māras zemi', pasvītrojot, ka viņi vienīgi palikuši uzticīgi katoļu ticībai un pielūdz Dievmāti Svēto Mariju" (129). Šis nosaukums Latgalei nav radies tikai 16. gadsimtā sakarā ar reformācijas ieviešanos pārējos Latvijas novados — Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē. Vācu valdīšanas laikā visu Livoniju (Latviju un Dienvidigauniju) sauca par Sv. Marijas jeb Māras zemi (Terra Mariana). Rīgas bīskaps Alberts iekarotās Livonijas zemes jau 1207. gadā nodeva Vācijas kēniņam Filipam Švābietim kā virskungam un tās saņēma atpakaļ kā lēni. Tai pašā laikā viņš, gribēdams paturēt Livoniju garīgajā ziņā neatkarīgu no Brēmenes virsbīskapa, to kā Sv. Marijas zemi nodeva Sv. Pētera krēsla jeb pāvesta virskundzībā. Būdams Romā pie pāvesta Inocenta III pēdējoreiz, bīskaps Alberts panāca, ka pāvests apstiprināja viņa neatkarību no Brēmenes un atzina Livoniju kā Sv. Māras jeb Sv. Marijas zemi. (G. Gnegel — Wartschies „Bischop Albert von Riga", 81., 94., 117. lp.).

Tad daži piemēri, kas ņemti no literātūras, šķiet nevietā. Runājot par latviešu rakstura īpašībām, sākot jau ar senvēsturi, kā negātīva īpašība minēta tenkošana: „Raksturīga sieviešu un arī zemnieku īpašība ir viņu tenkošana. Latviešiem ļoti populāras ir tā saucamās 'kafijas tantiņas', kas tik lieliski notēlotas Annas Brigaderes 'Čaukstenēs'. Visumā aistiem un līdz ar to latviešiem daudz pozitīvu īpašību, kas mantotas no ļoti seniem laikiem" (41).

Nenoliedzami Brāļu draudzēm, kas darbojās Vidzemē 18. un 19. gadsimtā, ir izcila nozīme latviešu garīgajā dzīvē. Tās ne vien tuvinājušas mūsu tautu Kristus mācībai vairāk nekā to spējuši svešie garīdznieki, neprazdami mūsu valodu un neizprazdami tautas dvēseli, bet arī modinājušas un attīstījušas latviešos pašapziņu, tās patstāvīgi organizējot un pašiem uzstājoties sanāksmēs ar dievvārdiem.

Autors gan atzīst, ka „Brāļu draudžu vidū ir izveidojušies tādi rakstnieki kā Juris Neikens un Jānis Poruks," bet turpat tālāk viņš raksta: „Poruka ietekme var būt arī negātīva, jo viņš līdzīgi viduslaiku askētiem pārāk pasvītro gara prioritāti un uzskata miesas prasības kā kaut ko negātīvu un apkaļojamu" (176). Jāni Poruku saistīt tikai ar Brāļu draudzēm un no tā secināt it kā viņa negātīvo ietekmi uz tautu ir vairāk nekā pārsteidzīgi. Jānis Poruks bija veidojies ne Brāļu draudzēs vien. Kā zināms, viņš bija studējis Rīgas politechniskajā institūtā komerczinības un mūziku Vācijā, Drēzdenē. Bija lasījis Nīči un citus filozofus un atstājis mums dziļi izjustu, pārdzīvojumu bagātu dzeju. Viktoram Eglītim bija pamats rakstīt: „Poruks ir celms, no kura izauga modernā latviešu literātūra."

Latviešu gara dzīves novērtējumā pirms pirmā pasaules kara mēs atduramies uz šādu apgalvojumu: „Tā laika ievērojamākie kritiķi T. Zeiferts, J. Jansons-Sv. Marijas jeb Māras zemi (Terra Mariana). Rīgas bīskaps Alberts iekarotās Livonijas zemes vienīgi no marksisma viedokļa" (323). Šo izteicienu var attiecināt tikai uz J. Jansonu-Braunu, kas bija marksists un vēlāk kļuva komūnists, bet nekādā ziņā uz T. Zeifertu, kas uzrakstījis latviešu literātūras vēsturi 3 sējumos reālistiskajā virzienā. Un reālisms literātūrā nebūt nav marksistu izdomāts.

Vācu prozas rakstnieks Johans Gotfrīds Herders, kam vācieši paši dzejnieka titulu nemēdz dauzināt, šais lekcijās minēts kā dzejnieks Herders (221).

Par Kronvaldu Ati 1. vispārējo dziesmu svētku laikā, 1873. gadā no 26.—29. jūnijam, teikts: „Viņu (Kronvaldu) pazina arī kā Vecpiebalgas draudzes skolas augstākās klases vadītāju un rosīgu sabiedrisku darbinieku Vecpiebalgā" (258.). Nē, viņu nepazina vēl „kā sabiedrisku darbinieku Vecpiebalgā", jo viņš tad tur vēl nebija paspējis darboties, viņš tikko bija ieradies Piebalgā no Tērbatas. Kronvalda ļoti rosīgā darbība Vecpiebalgā sākās pēc 1. vispārējiem dziesmu svētkiem un turpinājās līdz viņa pāragrajai nāvei 1875. gada 16. februārī.

Plašā sacerējuma valoda būtu skaidrāka, ja nebūtu pārāk bieži lietoti svešvārdi, kur var iztikt bez tiem, piemēram: ģenerālštāti (no franču Etats généraux) — vispārējā kārtu sapulce, kurā piedalījās muižnieki, garīdznieki un pilsoņi jeb trešā kārta; kvadjūtors (104, 109); recepcija (121, 122); modificēja (183) u. tml.

Diemžēl, ieviesušās arī dažas neuzmanības kļūdas un tieši dažu pazīstamu personu vārdos, sākot ar priekšvārdos minēto ALAs priekšsēdi prof. Pēteri Lejiņu, kas nodēvēts par J. Lejiņu (8), archibīskaps Arnolds Lūsis par J. Lūsi, minot viņa amatu (485), un Vladimirs Ļeņins par Nikolaju Ļeņinu (285).

Lekcijām pievienots pielikums, kurā ievietota lektora Dr. N. Viksniņa sarakste ar dažiem kursantiem, kā arī uzdevumu un praktisko darbu lapa, dalībnieku vārdi, A. Vildes un autora savāktās 1905. gada revolūcijas dziesmas, kā arī V. Čikas raksts „Latviešu sporta sasniegumi."

Dr. N. Viksniņš ir veicis lielu darbu, sakopodams plašus vēstures materiālus vienā sējumā un audzinādams svešumā izkliedētos jauniešus latviskā garā. Varam pievienoties autora priekšvārdos izteiktajām domām, ka viņa grāmata noderēs Latvijas vēstures skolotājiem, jaunatnes pulciņu, kā arī skautu un gaidu vadītājiem un citiem, kas interesējas par mūsu tautas vēsturi.

Angelika Gailīte

Aicinājums māksliniekiem

ALAs kultūras biroja un LNAK kultūras nozares vadītāji aicina mākslinieku piedalīties ar saviem jaunākajiem darbiem gadskārtējā Kultūras fonda tēlotājas un lietiskās mākslas 1969. gada izstādē Nujorkā 9., 10. un 11. maijā.

Ik mākslinieks var izstādē piedalīties ar kopskaitā ne vairāk par trim darbiem — gleznieciībā, tēlniecībā vai grafikā. Kultūras fonda godalgošanai domātajiem darbiem jābūt radītiem pēdējo divu gadu laikā, un godalgošanai apsvērs darbus, kuŗi būs apzīmēti ar gada skaitļiem 1967, 1968 vai 1969. Godalgojamos darbus izraudzīs Kultūras fonds.

Pieteikumi tēlotājmākslas izstādei izdarāmi ar īpašu veidlapu, kuŗa iesūtāma ALAs kultūras biroja tēlotājmākslas sekcijas sekretāram A. Krūkliņam (608 Ashwood Ave., Roselle Park, N. J. 97204, U.S.A.; tālr. 201—245—3729) līdz šāgada 15. aprīlim. Paši darbi nododami vai iesūtāmi, sākot ar 20. aprīli un ne vēlāk par 1. maiju, adresējot: Mrs. V. Leitenis, 89 Thayer Street, New - York, N.Y. 10040, U.S.A.; tālr. 212—LO7 —5859.

Visi darbi izstādēm iesūtāmi izturīgās koka kastēs, kuŗas izmantos ari to atpakaļ sūtīšanai. Darbiem jābūt piemēroti ielogotiem. Nav ieteicams uzdot darbiem pārāk augstu vērtību. Muitā jānorāda, ka darbi pieder pašiem māksliniekiem. Mākslinieki paši uzņemas sūtīšanas izdevumus un eventuālu bojājumu risku. Darbi Nujorkā būs apdrošināti. Ja ienākumi atļaus, izstādes rīkotāji segs darbu atpakaļ sūtīšanas izdevumus.

Sienas un stikla gleznojumus, liela apmēra skulptūras un architektoniskas skulptūras izstādē var reprezentēt ar fotouzņēmumiem, kas var būt arī krāsās. Skulptūru uzņēmumiem jābūt izdarītiem no vismaz trīs redzes punktiem. Uzņēmumu minimālais lielums ir 8 x 10 collu. Tiem jābūt ielogotiem. Uzņēmumiem jāpievieno darbu apraksts, uzdodot lielumu un materiālu.

Izstādei paredzēts gatavot īpašu ilustrētu katalogu angļu un latviešu valodā. Tajā paredzēts ievietot visu dalībnieku īsas biografiskas ziņas un darbu attēlus pēc žūrijas komisijas izvēles, izdevumu daļējai segšanai lūdzot no māksliniekiem 10 dol.

Izstādes žūrijā bez Kultūras fonda, ALAs kultūras biroja un LNAK kultūras nozares aicināti arī mākslinieku grupu pārstāvji.

Jauns doktors mākslas vēsturē

JĀZEPA TRIZNAS DISERTACIJA „MIĶELIS SITOVS — BRIGES SKOLAS GLEZNOTĀJS NO RĒVELES (1465 —1526.), AIZSTĀVĒTA 1938. GADĀ

Jāzeps Trizna pabeidza studijas Luvēnas universitātē Beļģijā un kļuva par asistentu 1958. gadā. Pašreiz viņš Luvēnas universitātē vada mākslas vēstures, mūzeoloģijas un restaurācijas nozares. Līdztekus universitātes mācības spēka pienākumiem viņš gatavoja doktora disertāciju par tematu „Miķelis Sitovs — Briges skolas gleznotājs no Rēveles" (Michel Sittow, peintre revalais de l'école brugeoise). Šo disertāciju viņš atkļāti aizstāvēja ar „la plus grande distinction" novērtējumu.

J. Trizna izvēlējies mums visiem interesantu un svarīgu disertācijas tematu: tuvāk izgaismojis Baltijas telpas izcilākā mākslinieka dzīvi un darbu. Pētījums aptver trīs nodaļas: biografija, mākslinieciskais sniegums un darbu katalogs.

Sākot ar pagājušā g. s. pēdējiem gadu desmitiem, Sitova vārds bija visu mākslas entuziastu mutēs. Par viņu interesējās, apbrīnoja, bet par viņa dzīvi un darbu bija daudz pretrunīgu ziņu un uzskatu. Zināja gan, ka viņš guvis lielu atzinību sava laika Eiropas galmos. Bet nopietna pētījuma nebija.

J. Trizna nu ir izgaismojis iespējamās nezināmās problēmas. Šis darbs prasīja ilgu un rūpīgu pētīšanu vairāku valstu archīvos un mākslas galerijās. Kā galvenie disertācijas punkti minami: konstatēt un precizēt agrākos pētījumus; noskaidrot pretrunīgo un nezināmo; izcelt svarīgo mākslinieka personā un darbos; sastādīt iespējami pilnīgu katalogu.

Jaunais doktors ispētījis visu iespējamo Eiropas archīvos un bibliotēkās. Par Sitova jaunības posmu Rēvelē (Tallinā) nebija ziņu. Tikai 1940. gadā P. Johansens atrada Rēveles un Lībekas pilsētu archīvos svarīgas ziņas. J. Trizna konstatē, ka Sitova mācekļa gadi bijuši Brigē no 1484. —1491. gadam. No Flandrijas viņš devās uz Spāniju un tur pavadīja 12 gadu Izabellas galmā. J. Trizna atklāj, ka glezniecībā pazīstamie vārdi Miķelis Sitovs un Melchiors Alemans ir viena persona — Miķelis Sitovs no Rēveles. Nav skaidru ziņu par mākslinieka darbošanos Anglijā. Atgriezies Rēvelē, Sitovs apprecējās un tur nodzīvoja līdz 1514. gadam. Tad viņš atkal devās uz Rietumeiropu — Dāniju, Flandriju, Spāniju u. c. zemēm. Dzimtene vilka atpakaļ — Sitovs atgriezās nomirt.

Otrā daļā šīki interpretēta Sitova mākslinieka attīstība un veikumi. Par gleznotāja jaunības darbiem nav ziņu. Vienīgi zināms, ka viņš mācījies labākajā Briges ateljē. Šķiet, Sitovs jau tūlit izteicies savā „valodā", jo viņa vēlākie darbi, kuŗi zināmi, neuzrāda Briges skolas iezīmes. Vienīgi viņa konkrēto uztveri un technisko precizitāti var pieteikt šīs skolai. Sitova darbos vēl sastopamas dažas origināli pārņemtas italiešu renesanses iezīmes. Tādējādi viņš bija pilnīgi neatkarīgs un pacēlās pāri citiem savā mākslā. Autors kā piemēru min Sitova brīnišķīgos portretus, kas nav iedalāmi nevienā šī laikmeta skolā: disciplinēta brīvība kompozicijā un krāsās, personas (portreta) raksturīgā tēlainība ar miesas un garīguma dispoziciju gaismas noskaņās. Tas ir sava veida reālisms, kas neapstājas pie tīri prieķšmetīgā, bet vienkāršoja, lai izceltu un izteiktu personas — dvēseles īpato.

J. Trizna parāda Sitovu kā sava laika ievērojamāko galma gleznotāju Rietumeiropā (15. gadsimta beigās un 16. gadsimta sākumā). Pilnīgi parādīts īpatais — Sitovs nepārņēma nekā sveša savā mākslā un meklēja jaunus atrisinājumus starp veco un jauno mākslā. Konstatējama liela atšķirība starp Sitovu un eventuālo skolotāju Memlingu. Pēdējā portreti uzrāda mieru plākšņē; Sitova portreti dzīvo caurspīdīgās krāsās un izceļas reljefā. — Trešajā daļā J. Trizna sakārtojis iespējami pilnīgu Sitova darbu katalogu.

Šī disertācija liecina par rūpīgām Eiropas galeriju un mākslas attīstības vēstures studijām. Jaunais doktors darbojas arī par mākslas kritiķi Luvēnas univer-

(Nobeigums 5. lpp.)

PĀRMAIŅAS „JAUNĀS GAITAS" REDAKCIJĀ

Sākot ar „Jaunās Gaitas" 72. numuru, redakcijā nākuši klāt divi jauni redaktori — Itakas kolledžas vēstures profesors D. Anizikošanas dienestam un informdrievs Ezergailis un komponists-diriģents Imants Sakss.

PAINDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(84. turpinājums)

Viņi pārsprieda, kā Vecgada vakarā rīkoties: braucot uz sarīkojumu, Uldis ar Moniku brauks gar Ilgas māju un paņems viņu līdz savā mašīnā.

— Paldies, Uldīt, — Ilga pateicās. — Tu esi good sport. Vai tikai Monikai tas būs pa prātam?

— Neesi joks! Kāpēc lai viņai tas nebūtu pa prātam? — Uldis centās runāt bezrūpīgi, lai gan skaidri zināja, ka Monika par to nepriecāsies.

Tā arī bija. Jauno ziņu dzirdējusi, Monika sarauca pieri:

— Atraidīt tu viņu nevarēji, bet patikt man tas nepatīk. Kur viņa ir klāt, tur vienmēr jābīstas no kādas īssavienojuma.

Neļauj tikai citiem manīt, ka esi greizsirdīga.

Mūsu vecumā . . .

— Mūsu vecumā vai citā, ļaunāk par greizsirdību ir dot tai iemeslu, — Monika pārtrauca Ulža teikumu pusceļā.

Īsi pirms Ziemsvētkiem Ilga saņēma Griezes vēstuli, ka vienai darbinieku daļai iespējams dabūt svētku atvaļinājumu un ka firma tos savā lidmašīnā atgādās uz Grenetu. Daļai tomēr jāpaliekot uz vietas. Ja Ilga vēlētos, lai arī viņš svētkus pavadā mājās, lai nekavējoties atrakstot, un viņš pieteikšoties. Ilga vēstuli puslasītu izsvieda papīrkurvī. Iedomājusi, ka aploksnē būtu bijis arī čeks, viņa to vēlreiz pārbaudīja, bet, nekā neatradusi, sapīka, saplēsa un aizmeta.

Divas dienas pirms Vecgada vakara no Griezes pienāca jauna vēstule.

„. . . tāpēc arī šie bija mani skumjākie Ziemsvētki. Vientulība pati par sevi nav tik ļauna, bet nepanesama ir sajūta, ka esi nevēlams. Es tagad esmu daudz ko pārdomājis. Kad darbs šeit ziemeļos izbeigsies un es atgriezīšos Grenetā, mums abiem būs jāapsver jautājums, vai nav pareizāk, ka mēs oficiāli šķiramies. Man tas ļoti sāpēs, bet Tu jau, droši vien, pazīsti vāciešu sakāmvārdu: Lieber ein Ende mit Schrecken, als Schrecken ohne Ende; labāk reiz briesmīgs gals, nekā briesmas bez gala . . ."

Vīra vēstule Ilgu saniknoja, un viņa to pirmajā uztraukumā saburzīja un aizsvieda, bet nomierinājusies apdomājās, izgludināja un noglabāja pie dokumentiem. Nekad nevarēja zināt, kad un kur šādi pierādījumi varēja derēt.

Jāungada gaidīšanas sarīkojums izvērtās trokšņains un pārgalvīgs. Sākumā vēl liela daļa viesu — laikam neierasto vakara tērpu dēļ — jutās neveikli un turējās atturīgi un stīvi, bet rīkotāji bija gādājuši, lai uz katra galda — un tas bija ieskaitīts ieejas maksā — atrastos pa pudelei viskija. Stiprais dzēriens ātri atraisīja mēles, valodas kļuva skaļākas un kustības brīvākas.

Īsi pirms pusnakts biedrības priekšnieks uzrunāja sanākušos. Runas laikā viņš nepārtraukti skatījās pulkstenī, lai runu varētu nobeigt divpadsmitos. Uzrunas beigās, pēdējo teikumu laikā, orķestra bundzinieks divpadsmit reižu piesita vāliti bronzas šķīvjiem. Tā bija zīme, ka sācies jaunais gads.

Pie Birņu galda visi pieci dalībnieki, kājās piecēlušies, saskandināja glāzes.

— Kāpēc tu mani nenoskūpsti? — Erika, pārējos viesos un to izdarības skatīdamās, pieliecās Brunim. — Citus gadus, kad bijām tikai divatā, tu to darīji!

— Es arī gaidu! — Ilga teica. — Monika, daudz laimes!

Viņa sniedza Monikai muti pretim.

— Daudz laimes, — Monika no skūpsta nevarēja izvairīties, bet pēc tā ātri pārlaida delnas virspusi pār lūpām un pagriezās pret Uldi.

— Tev arī — daudz laimes, — viņa teica, uz Ilgu neatskatīdamās. Tad viņa klusāk piebilda: — Šis gads mums atnesīs lielu pārmaiņu.

Viņa meklēja vīra acis, bet tās skatījās viņai pāri.

— Pārmaiņu? — Uldis piespieda sevi atgriezties īstenībā. — Tu domā — sakarā ar Rudīti? Jā . . . Bet reiz jau tam bija jānotiek!

Viņi saskūpstījās, un Uldis pievērsās Brunim.

— Vesels! — viņš pieskandināja drauga glāzei. — Redzi, kā nu iznāks: es esmu jaunākais, bet šogad jau laidīšu meitu tautās, kamēr tavā ģimenē šogad tāda tikai dzims.

— Kas to saka, ka tā būs meita? Erika sola dēlu, — Brunis omulīgi smaidīja. Labajā rokā viņam bija vīna glāze, kreiso tas bija aplicis Erikai ap pleciem .Viņš staroja lepnumā un laimē.

Erika cēla Uldim pretim savu glāzi, pieskandināja un pasniegusies noskūpstīja Uldi uz vaiga.

— Sveiks, topošais sievas tēvs, — viņa smējās. — Un, droši vien, nebūs ilgi, kad varēsim teikt: vectētiņ!

Iekāms Uldis paguva atbildēt, pie acīm pazībēja Ilgas seja, pieri noglāstīja tās mati, un tai pašā brīdī viņš uz lūpām juta stingru, cietu skūpstu.

—Sveiks, Uldi! Te jārīkojas pašai, lai nepaliktu tukšā, — Ilga skatījās Uldim gaŗām, — Monika, tev taču nav iebildumu?

— Ka tu manam vīram vēli laimīgu Jaungadu? Kādi man tur varētu būt iebildumi?

— Nē, ka mēs saskūpstāmies. Par tevi vienmēr runāja, ka tu esot ļoti greizsirdīga.

— Jā?

— Ulža dēļ tev tādai nav jābūt. Uldis tev ir uzticīgs kā ēna.

— Cik jauki. Tas mani nomierina.

— Nemaz nezobojies. Varēja būt arī citādi.

— Tiešām?

Monika bija apsēdusies un, rokas klēpī salikusi, skatījās Ilgai gaŗām. Viņu pašreiz likās vairāk saistīja pārējo viesu izdarības—vīna glāžu skandināšana, laimes vēlējumu izteikšana, sasmaidīšanās, smiekli un krustu šķērsu izdarītā saskūpstīšanās.

Ilga ar Monikas strupajām atbildēm nebija apmierināta, bet tā kā neviens viņu pašreiz nelevēroja, tad apklusa un reizē ar citiem apsēdās pie galda. Mūzika sāka spēlēt deju, un Brunis uzaicināja Moniku.

Erika piecēlās reizē ar Bruni.

— Ejiet jūs arī, — viņa teica Uldim un Ilgai, — es gribu parunāties ar Kalnupiem.

(Turpinājums sekos)

T 5 zīmes

PAR NOGULDĪJUMU PROCENTIEM JAMAKSĀ IENĀKUMU NODOKLIS

Februāra pēdējās dienās tūkstošiem vai pat miljoniem rozā zīmīšu divos eksemplāros sasniedza Kanadas iedzīvotāju, reizē ar to arī latviešu mājas. Arī Toronto latviešu kreditsabiedrība izsūtīja ap 1000 šādu zīmju saviem biedriem, lai tajās minētās summas uzrādītu ienākumu deklarācijās. Tas bija liels darbs kreditsabiedrības darbiniekiem un, protams, maksāja arī drusku naudas, bet šie T5 zīmju plūdi sagādās vēl lielāku darbu Kanadas valdības iestādēm.

Jau laikus paredzēdama šo zīmju nepatikamās sekas, Toronto latviešu kreditsabiedrība ar savu uzraudzības iestāžu starpniecību griezās pie Kanadas valdības iestādēm ar lūgumu atcelt šo zīmju izsūtīšanu vai vismaz atlikt to uz vienu gadu. Pērnā gada 11. decembrī kreditsabiedrība saņēma finanču ministra E. J. Bensona atbildi, ka šis lūgums noraidīts un T5 zīmes izsūtāmas visiem naudas noguldītājiem Toronto latviešu kreditsabiedrībā, kuŗi aizvadītajā gadā saņēmuši procentos vai dividendēs vismaz 10 dol. Lieki še apsvērt, kādu profitu šis rīkojums dos Kanadas valdībai un vai tas to glābs no saimniekošanas ar deficitu; lieki arī apsvērt, kādas financiālas, politiskas vai administrātīvas sekas būs šim rīkojumam, jo droši var teikt, ka tas radīs milzīgu neapmierināto pulku par Kanadas liberāļu valdības rīcību. Jāievēro, ka šis rīkojums galvenokārt un vissmagāk skars tieši mazos un vidējos naudas krājējus, tos latviešus un kanadiešus, kās cītīgā darbā daudzos gados iekrājuši pāris tūkstošu dolaru. Nav noslēpums, ka tieši šie cilvēki, kas pārtiek no dienas, nedēļas vai mēneša algas, ir viskārtīgākie nodokļu maksātāji, jo — saskaņā ar likumu un noteikumiem — no to algas jau darba devējs spiests atvilkt attiecīgās summas. Tāpat nav noslēpums, ka lielajiem un mazajiem veikalniekiem, brīvo profesiju darbiniekiem un citiem, kas nav nodarbināti par noteiktu algu, iespējams savus ienākumus šādā vai tādā ceļā „maskēt", kas arī Kanadā notiek visai plašos apmēros. Tādēļ ar zināmu rūgtumu jāatzīst: ja Kanadā visi pilsoņi savus nodokļus maksātu apzinīgi un saskaņā ar likumu, tad nodokļos būtu jāmaksā tikai puse no tā, ko katrs maksā tagad.

Ko nozīmē šīs rozā T5 zīmes un ko ar tām darīt? Daudzi, šīs zīmes saņemdami, ir nesaprašanā par to. Toronto latviešu kreditsabiedrībā jau dzirdējusi daudz un dažādu jautājumu, arī sašutumu par šo valdības akciju. Kāds tautietis atnesa saņemto zīmi kreditsabiedrībai atpakaļ un lūdza tajā minēto summu ieskaitīt viņa kontā. Protams, tas nebija iespējams, jo zīmītēs uzdotās summas jau ieskaitītas kreditsabiedrības biedru kontos. Kāds cits tautietis saņemto zīmi neziņā aizsūtījis pensiju pārvaldei. Grūti atbildēt uz visiem interesentu jautājumiem, tādēļ kreditsabiedrība var tikai paskaidrot, ka šīs zīmes izgatavotas tikai par tām naudas summām, kuŗas biedru kontos ieskaitītas kā procentu un dividenžu maksājumi par 1968. gadu, bet neskaŗ iepriekšējos gados saņemtās summas, jo agrāk bija jāpaziņo tikai par procentu vai dividenžu ienākumiem, sākot ar 100 dol. Izsūtītās zīmes arī neskaŗ kreditsabiedrībā noguldītos līdzekļus, jo par tiem nekāda informācija nav jāsniedz un tie joprojām ir konfidenciāli, resp. neizpaužami nepiederīgām personām. Par šīm summām, saskaņā ar noteikumiem, ziņas pat valdības iestādēm izsniedzamas tikai ar biedru rakstveida piekrišanu katrā atsevišķā gadījumā. Izsūtīto T5 zīmju norakstus kreditsabiedrība nosūtījusi nodokļu departamentam; tie izlietojami tikai 1968. gada ienākuma nodokļa aprēķināšanai. Personām, arī organizācijām un iestādēm, kuŗas nodokļus nemaksā, šīs zīmes uzglabājamas pie dokumentiem, bet visiem, kas maksā nodokļus resp. kam jāiesniedz nodokļu departamentam deklarācija par ienākumiem 1968. gadā (Tax Return) šajās zīmēs minētās summas jāpieskaita aizvadītā gada ienākumiem — saskaņā ar likumu un noteikumiem. Viens T5 zīmes eksemplārs pievienojams iesniedzamajai ienākumu deklarācijai, otrs paturams pie dokumentiem.

A. Svenne

LATVIEŠU SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBAS KANADĀ VADĪBA ŠAI DARBA GADĀ

Sēž no kreisās: dāmu komitejas priekšniece E. Svenne, valdes priekšsēdis P. Rasiņš, priekšsēža vietnieks A. Kristapsons un sekretārs A. Svenne; aizmugurē — revizijas komisijas sekretārs A. Amoliņš, valdes loceklis A. Kaktiņš, revizijas komisijas priekšsēdis A. Budrēvics, valdes loceklis P. Pavasars un revizijas komisijas loceklis A. Eglītis. Foto: JAK

Pērnā gada panākumu zīmē

Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā gada sapulci Toronto, piedaloties 16 dalībniekiem, vadīja A. Svenne, protokolējot A. Amoliņam. Apvienības valdes pr-sēdis P. Rasiņš ziņojumā par aizvadītā gada darbību sevišķi izcēla pērnajā novembrī notikušo pirmo latviešu saimniecisko darbinieku ražojumu un panākumu skati, kas bija organizēta Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē, reizē atzīmējot arī apvienības 15 gadu pastāvēšanu. „Par spīti zināmām grūtībām skates organizēšanā un pieredzes trūkumam, kā arī tam, ka mūsu saimnieciskie darbinieki izrādīja nevajadzīgu atturību un pat kautrību rādīt atklātībai savus veikumus, skate izdevās teicami. Mēs nebijām pat cerējuši uz tik labiem skates panākumiem un publikas atsaucību un interesi," ziņojumā norādīja P. Rasiņš. Kā liecina vēlāk saņemtās atsauksmes un pateicības raksti, skate ievērojamā mērā daudzinājusi arī Latvijas un latviešu vārdu, tāpat kā it plašā publicitāte, arī televīzijas raidījumos, skates laikā. Tā kā skate nebija domāta kā peļņas pasākums, tās ienākumi bija tikai 2549,82 dol., bet izdevumi 2697,88 dol., prasot 148,06 dol. piemaksu. Šis iztrūkums segts no apvienības kases, A. Eglītim šai vajadzībai ziedojot 20 dol. Par spīti šim iztrūkumam, valde ar skates iznākumu ir ļoti apmierināta. Šai sakarā P. Rasiņš izteica sevišķu pateicību A. Budrēvica vadītajai īpašajai skates rīcības komitejai.

Skates vajadzībām apvienība vākusi arī statistiskas ziņas par latviešu saimnieciskajiem pasākumiem, izsūtot 192 aptaujas lapas. Šai ziņā panākumi tomēr neapmierina: kaut ziņas bija iesūtāmas anonīmi, atsaucās tikai 19 saimniecisko darbinieku. Tomēr arī no viņu sniegtajiem materiāliem redaktors M. Čulītis apvienības uzdevumā izstrādāja it interesantu statistisku kalkulāciju, ar kuŗu viņš iepazīstināja decembrī notikušajā „atskata vakarā", kas bija rīkots skates darbiniekiem un lūgtiem viesiem. Arī par šo statistiku mūsu laikrakstā īsumā jau ziņots.

Apvienības pārējie ienākumi, ieskaitot iepriekšējā gada atlikumu (125,71 dol.), aizvadītajā gadā bijuši 455,24 dol., bet izdevumi 354,72 dol., dodot 100,52 dol. atlikumu. Iespēju robežās apvienība sniegusi materiālu atbalstu jaunatnes pasākumiem, it sevišķi TLB sestdienas skolai un TLTA sestdienas ģimnazijai, Draudzīgā aicinājuma dienā dodot skolām ziedojumu. Par apvienības gadskārtēju tradīciju jau kļuvusi arī sekmīgāko skolēnu apbalvošana abu Toronto latviešu skolu izlaiduma aktos, tiem pasniedzot latviešu kreditsabiedrības krājgrāmatiņas ar pirmo jau atzīmēto iemaksu. P. Rasiņš atzina, ka šis pasākums izrādījies par teicamu, jo veicina jauniešu interesi par dāvinātā noguldījuma papildināšanu, kļūstot kreditsabiedrības pastāvīgiem biedriem. Apvienībā pašreiz ir 93 biedri, no kuŗiem 13 dzīvo ārpus Toronto, vairāki pat Kvebekas provincē.

Īsu ziņojumu par darbību sniedza arī dāmu komitejas pr-ce E. Svenne. Revizijas komisija valdes darbību atzina par sekmīgu. Sapulces dalībnieki visus ziņojumus pieņēma bez iebildumiem un izteica darbiniekiem pateicību. Debatēs lielāko daļu laika aizņēma biedru maksas noteikšana šim darbības gadam, beigās vienojoties jautājuma izlemšanu atstāt valdei. Tāpat vienojās palikt pie līdzšinējās prakses un neizstrādāt noteiktu budžetu, dāvināt valdei uzticību saimniekot ienākumu robežās.

Par apvienības priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo P. Rasiņu, bet par valdes locekļiem A. Svenni, A. Kristapsonu, P. Pavasaru un A. Kaktiņu. Revizijas komisijā ievēlēja A. Budrēvicu, A. Amoliņu un A. Eglīti.

R. N.

LNJAK rīko kursus un labvēļu vakariņas Toronto

Latviešu namā Toronto 22. un 23. martā notiks LNJAK rīkoto sešu nedēļu nogaļu kursu otrs posms, kuŗa galvenais temats būs latviešu jauniešu attieksmes ar latviešu sabiedrību un latviešu jaunātnes organizāciju darbību. Bez lekcijām paredzētas trīs paneļdiskusijas, kuŗās piedalīsies LNJAK valdes locekļi, Divreizdivi nometnes dalībnieki, jaunatnes pulciņu valdes locekļi, gaidas un skauti, kā arī pērn Hanoverā notikušā pasaules latviešu jaunatnes kongresa dalībnieki. Kā parasts, būs arī tautas dejas un kopdziedāšana. Īpašas pārrunas par 1970. gada latviešu tautas svētkiem Toronto vadīs Auseklis Zaķis. Pirms kursu sākšanās — 21. martā plkst. 9 vakarā Latviešu namā notiks raibais vakars „Pārsteigums" (ieeja 75 centi), bet 22. marta vakarā tradicionālā kursu balle (ieeja 3,50 dol., kursantiem brīva), kuŗā spēlēs „Eros Babaloo" kapella. Kursu dalības maksa ir 5 dol. tiem, kuŗi piedalījās jau pirmajā posmā Londonā, bet 6 dol. pārējiem. Šai maksā ieskaitīti kursu konspekti, divas pusdienas, un balle. Kursantus reģistrēs 22. martā no plkst. 9.30 — 10.30 rītā Latviešu namā.

Nedēļu pēc kursiem, 29. martā, LNJAK savukārt rīko vakariņas labvēļiem, kuŗas domātas gan sabiedrības iepazīstināšanai ar LNJAK darbu un mērķiem, gan līdzekļu gūšanai turpmākajam darbam. Vakariņu dalībnieki varēs iepazīties ar LNJAK valdi, dzirdēt par iecerēm 1970. gada tautas svētkos, Divreizdivi nometni, sešu nedēļu nogaļu kursiem, kā arī pārrunāt LNJAK darbību ar klātesošajiem jaunatnes darbiniekiem. Jaunatnes fotografs R. Ārgals demonstrēs krāsu diapozitīvus no jaunatnes un draudzības dienām Niagarā, Divreizdivi nometnes u. c. LNJAK aicina tautiešus piedalīties šajās labvēļu vakariņās, kuŗas notiks 29. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā Toronto (ieeja 5 dol. no personas).

J. Šm.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont.

Telef. 924-2775

maksā

5¼% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9 — 1 dienā.

NEPIECIEŠAMAS REFORMAS...

(Pārr.esums no 1. lpp.)

Etnografiskiem uzvedumiem ir liela nozīme, un palaikam tādi organizēti arī vietējās bibliotēkās. Bet, tos pašiem rīkojot vai tajos piedaloties, liela vērība būtu veltījama priekšnesumu kvalitātei. Etnografisko priekšnesumu nozīmi izcēla arī vairāki citi runātāji, norādot arī uz iespējām piedalīties vietējo klubu darbā, it sevišķi ar piemērotiem referātiem un diskusijām. Pārrunu nobeigumā padome uzdeva valdei sadarbībā ar kultūras nozares vadītāju un priekšnesumu grupu vaditājiem apsvērt piemērotu programmu sastādīšanu un to sniegšanu kanadiešu sabiedrībā. Tāpat valdei uzdeva sadarbībā ar attiecīgajām nozarēm gādāt par informācijas brošūras izdošanu angļu valodā, kuŗā būtu materiāli par latviešiem Kanadā, un saraksta sastādīšana par lektoriem, kas varētu runāt kanadiešu sanāksmēs par Latviju un latviešiem.

R.N.

(Nobeigums sekos)

ANDREJSONS

APDROŠINA

463-7313

TORONTO SKOLĒNI PIEMIN KALPAKU

Augšā: TLB sestdienas skolas plkv. O. Kalpaka piemiņas aktā par Latvijas nacionālā karaspēka pirmo vienību pavēlnieku stāsta 8. klases audzēkne Sandra Cicurska. — Vidū: Svinīgā akta laikā (no kreisās) māc. A. Briedis, skolas vecāku padomes priekšsēdis R. Kurzemnieks, līdzšinējais TLB priekšnieks A. Gribusts, jaunais TLB priekšnieks I. Alksnis, LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un skolas pārzine A. Martinsone. — Apakšā: Plkv. O. Kalpaka ģimetni apskata skauts Mārtiņš Grimba.

Foto: J. Līgers

TORONTO ZIŅAS

● Korporāciju kopas gadskārtējā rīkotā plkv. O. Kalpaka bataljona piemiņas balle 8. martā Seaway Towers viesnīcas divas savienotas zālēs bija pulcinājusi ap 600 dalībnieku. Sarīkojumu ar uzrunu atklāja Korporāciju kopas seniors J. Dreifelds, bet Savienības pulkveža Kalpaka bataljons Kanadas kopas vecākais K. Tannis norādīja, ka šis ir latviešu karavīru gads, kad atmiņās kavējamies arī pie aizvadītajām Latvijas brīvības un atbrīvošanas cīņām. Latviešu akadēmisko saimi un cīnītājus sveica arī igauņu korporāciju kopas seniors E. Tislers. Balli ievadīja tradicionālā polonēze, kuŗu vadīja J. Bērziņš pārī ar V. Papardi.

● Nule notikušajās vēlēšanās Toronto universitātē par studentu administrātīvās padomes priekšsēdi no 4 kandidātiem ievēlēts Gesta Abols. Viņš saņēmis 2085 balsis, atstādams tālualz servis ar 1816 balsīm ievēlēto vicepriekšsēdi Bobu Barkvelu.

● TLTA sestdienas ģimnazijas drāmatiskā pulciņa režisora H. Miķelsona vadībā iestudētās lietuviešu autora K. Binkas lugas „Jaunaudze" pēdējo izrādi 9. martā Latviešu namā noskatījās ap 100 apmeklētāju.

● Kanadas latviešu katoļu apvienība 23. martā plkst. 5 pēcpusdienā lietuviešu baznīcā (941 Dundas St. W.) rīko soprāna Apolonijas Sapales - Raikovskas garīgu koncertu. Ērģeļu pavadījumus spēlēs Anita Rundāne. Ieejas maksa 2 dol.

● TLB sestdienas skolā plkv O. Kalpaka 50. nāves dienas atceres aktu 8. martā ar svētbridi ievadīja māc. A. Briedis, bet skolas pārzine A. Martinsone uzrunā pakavējās pie Latvijas atbrīvošanas cīņu laika, kas idejiski aizrāva arī toreizējo skolu jaunatni. Kalpakam veltītus piemiņas vārdus teica arī LNAK izglītības nozares vaditājs J. Mežaks un TLB valdes pr-dis I. Alksnis. Par O. Kalpaka dzīvi, cīņām un to jēgu runāja 8. klases audzēkne Sandra Cicurska. Akta nobeigumā bija piemēroti skolēnu priekšnesumi. Bija ieradies arī bijušais TLB pr-kis A. Gribusts un vairāki skolēnu vecāki.

● Sv. Andreja draudzei Latviešu nama akciju sabiedrībā ir balss tiesības par 155 akcijām. No tām 151 nodevuši nama atbalstītāji, bet 4 iegūtas par draudzes līdzekļiem. Sakarā ar tuvējo Latviešu nama akcionāru g. sapulci Sv. Andreja baznīcas telpās 9. martā notika īpaša nama atbalstītāju sanāksme, kuŗu, piedaloties 14 dalībniekiem, vadīja P. Plīsis. Līdzšinējam draudzes pārstāvim Latviešu nama valdē J. Liberim atsakoties, viņa vietā izraudzīja P. Ķelli. Atteicās arī otrs draudzes pārstāvis P. Plīsis, kuŗa vietā izraudzīja A. Lūsi. Latviešu nama dāmu komitejai draudze ieteiks Zelmu Brežinski un Ilzi Ezernieci.

● Atgriežoties no nakts maiņas darba Forda auto rūpnīcā Oakvillē, 27. februārī smags negadījums piemeklējis Gunāru Vilmani. Viņu atrada nesamanā sadauzītajā automašīnā uz Queen Elisabeth ceļa, netālu no Toronto. Garāmbraucēju izsauktā policija cietušo nogādāja slimnīcā, kur viņa stāvoklis atzīts par kritisku. Policija negadījumu noskaidro, bet domājams, ka citi braucēji tajā nav iejaukti.

● Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabenes pārvalde saziņā ar māc. A. Copu sasauc 23. martā plkst. 12 dienā baznīcas telpās Sidrabenes zemes ieguvēju un jauniešu sanāksmi, lai pārrunātu vasaras sarīkojumus un iespējas, kā tajos iesaistīt vairāk jaunatnes.

● Sv. Jāņa draudzes iesvētes mācībās šogad piedalās 21 jaunietis. Iesvētīšana paredzeta 18. maijā.

● Toronto skolu fonda dalībnieku ārkārtas sapulce notiks 17. martā plkst. 7 vakarā Latviešu namā un būs puntiesiga pie jebkuŗa ieradusos dalībnieku skaita, neievērojot statūtu 3. punktu.

● Vīru ansambļa Kalvis koncerts notiek 16. marta plkst. 8 vakarā Latviešu nama. Šī koncerta programmu kalviesi J. Dzeguzes vadībā jau snieguši Toronto, Čikāgā, Bostonā, Milvoukos un Kalamazū, tagad to pedējo reizi atkārtojot Toronto, pec tam to vel dzliedot Filadelfijā.

● Happy Hills sieporava 15. marta plkst. 1 dienā rīko īpašu sieposanas kausa izcīņu (skaitīs un mūzu skaitīs) jauniem naz 17 gadiem (ieskaitot). Dalības maksa nav paredzeta. Pieaudzušies var ka zeni, ta meitenes.

● Sv. Jāņa draudzes ilggadējo priekšnieku Z. Kutenoaciu 75. uzmsanas diena apmeklēja arcniskaps A. Lusis, vairāki draudzes padomes locekļi, nozaŗu vadītaji un darbinieki. Gaviniekam draudzes velti nodeva J. Koncis.

● Austrumu draudzes rīkotajā garīgā koncertā 9. martā Sv. Barnaba baznīcā pulcējās ap 350 klausītāju. Programmā piedalījās soliste Ksenija Brante un brīvmākslinieks Viktors Kviesis. Pēc koncerta baznīcas blakus telpās notika dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars, kuŗu ar uzrunu ievadīja draudzes pr-ks E. Ziplāns, izsakot pateicību abiem māksliniekiem par vērtīgo koncertu. Aktrise Alma Mača sniedza vairākas deklamācijas. Dāmu komitejas locekles O. Jeckalējas vadībā abiem māksliniekiem kā draudzes pateicību pasniedza ziedus.

● Latviešu nama vienības gada sapulce notiks 23. martā plkst. 4 pēcpusdienā Latviešu namā. Vienība pārstāv visus tos nama atbalstītājus, kuŗi savas balss tiesības nav nodevuši nevienai organizācijai vai draudzei. Akciju sabiedrībā tā ir otra lielākā akciju turētāja tūlīt aiz Skolu fonda.

● Austrumjorkas pamatskolu publiskās rūnāšanas sacensībā pirmo vietu ieguva Besboro skolas audzēknis, 11 gadu vecais Atis Freimanis, finālā pārspējot pārējo 6 skolu pārstāvjus. Viņš labi pazīstams arī latviešu sabiedrībā, jo piedalās Dīdancīša dejotāju grupā, kā arī mācās spēlēt kokli TLB ansamblī, bet TLB sestdienas skolas uzvedumā „Lācīša Ziemsvētki" bija viens no galvenajiem „aktieriem".

KANADAS ZIŅAS

EDMONTONA

● Janvāris Edmontonā šogad bija rekorda mēnesis aukstuma ziņā, temperātūrai krītoties pat līdz —52 gradiem, bet —20 gradi jau bija silta diena. Tā Latviešu biedrības Imanta rīkotā masku balle 1. februārī bija vēji apmeklēta, toties vairākums bija maskās. 1. godalgu saņēma „Moris" (I. Radze), 2. „Bavāriešu pāris" (E. un A. Beķere) un 3 „Sarkanie klauni" (M. Šnepsta un Dz. Vilka).

MONTREALA

● Vietējās DV nodaļas rīkoto pklv. Kalpaka 50. nāves dienas un leģionāru kauju atceres vakaru 8. martā, kas bija pulcinājis visu pasaudžu latviešu cīnītājus un jaunatni, ar uzrunu atklāja nodaļas pr-dis J. Gributs, aicinot ar klusuma brīdi piemīnēt aizvadītajā gadā veļu valstī aizsauktos kalpakiešus. Godinot klātesošo kalpakieti plkv. K. Tirzīti, viņam pasniedza albumu ar Kalpaka bataljona studentu rotas nozīmes krāsainu atdarinājumu pirmajā lappusē un nesen aizsmiegtajiem 70 mūža gadiem veltītu ierakstu. Bijušais leģionārs I. Steprāns referātā pakavējās pie latviešu karotāju stājas un gadsimtiem ilgajām ciņām līdz otra pasaules kara nobeigumam, sevišķi uzsverot Latviešu leģiona cīņu traģismu. Pēc referāta bija jaunās paaudzes priekšnesumi — klavieru solo, deklamācijas un dziesmas. Atceres akta nobeigumā notika savieslgs vakars ar vanadžu kopas pārzinātu bufeti.

● Plkv. Kalpaka un viņa bataljona cīnītājiem veltīts piemiņas dievkalpojums notika 9. martā Sv. Pāvila draudzes baznīcā. Prāv. V. Šēfers norādīja, ka nav augstāka ideāla, kā ziedot dzīvību par tēvzemi, bet māc. A. Voitkus spredikī salīdzināja izrāešu tautas grūtību pilno ceļu uz apsolīto zemi ar latviešu cīnītājiem - varoņiem, kuŗi pierādīja, ka esam garīgi līdzvērtīgi tiem lielajiem, kuŗu rokās atrodas pasaules vara. Mūsu karavīri sakala latviešu tautu par vienu vienību, bet mūsu nākotnes ceļš uz apsolīto zemi var būt tikai ar Dievu kā vadoni. Dievkalpojumu kuplināja vīru koris Junda, diriģenta D. Vītola vadībā nodziedot Mocarta „Līgšanu" un J. Vītola „Lūgumu Dievam".

—ms

Sekmējies arī jaunatnes darbs

TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZES DARBĪBA PAGAJUŠAJĀ GADĀ

Vairāku gadu rūpīgi plānots un mērķtiecīgs darbs devis labus panākumus arī jaunatnes kristīgajā audzināšanā, kā rāda Toronto Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes aizvadītā gada darbības pārskats un izvērtējums. Bez svētdienas skolas, kurā mācās ap 140 draudzes bērnu, rosīgi darbojies arī jaunatnes pulciņš ar apmēram 60 dalībniekiem, kuŗi iedalīti divās vecuma grupās. Katrai nodarbības notikušas divreiz mēnesī ar piedzīvojušiem vadītājiem, pārrunu veidā galvenokārt iztirzājot reliģiska rakstura jautājumus. Svētdienas skolā mācīta ticības mācība, bet atsevišķai grupai arī latviešu valoda. Labi apmeklētas bijušas arī iesvētes mācības. Vispār, draudzes dzīves rosības centrā bijušas ģimenes ar bērniem un pirmiesvētes vecuma jauniešiem. To liecina arī fakts, ka decembrī notikušajā pirmajā Kanadas latviešu kristīgo jauniešu salidojumā no Sv. Jāņa draudzes piedalījās 40 jauniešu, vairāk nekā puse no visu dalībnieku skaita.

Aizvadītajā gadā notikuši 68 dievkalpojumi, no tiem 6 ar dievgaldu un 493 dievgaldniekiem. Vasaras mēnešos vairāki dievkalpojumi notikuši arī Saulainē. Archibīskaps A. Lūsis vadījis arī 14 bībeles stundas un sniedzis 2 priekšlasījumus. Draudzes baznīcas telpās notikusi arī jaunizvēlētās Baznīcas virsvaldes pirmā sesija, dodot izdevību dievkalpojumā piedalīties vairākiem mācītājiem no citiem kontinentiem — prāv. J. Teriņam no Zviedrijas, prāv. A. Grosbacham no Austrālijas, prāv. E. Rozītim no Vācijas un prāv. R. Mužikam no Anglijas. Vairākos citos gadījumos draudzes dievkalpojumos piedalījušies citu draudžu latviešu mācītāji gan no Kanadas, gan ASV. Pērn draudze atskaitījās uz 20 pastāvēšanas gadiem, šo notikumu atzīmējot ar svinīgu dievkalpojumu un draudzes vakaru, reizē iesvētījot arī tālnieka A. Kopmaņa veidoto pieminekli kā simbolu draudzes darbam un tautas ilgām pēc brīvības un patstāvības. Draudzes padome izdevusi īpašu brošūru „Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes divdesmit gadi", kuŗas publicēšanai draudzes locekļi un labvēļi ziedojuši 2253,43 dol.

Draudzes locekļu pilnīgas kartotēkas iekārtošana vēl nav pabeigta, bet pēc nodevu maksātāju saraksta draudzes locekļu skaitu var rēķināt ap 2100, no tiem ap 550 bērnu un neiesvētītu jauniešu. Pērn kristīti 27 bērni, iesvētīts 21 jaunietis, salaulāti 10 pāri, no tiem 5 jauktās laulībās, bet pēdējā gaitā izvadīti 15 draudzes locekļi.

Teicams atbalsts draudzes darbā bijusi dāmu komiteja, kuŗa izkārtojusi 4 draudzes vakarus, gadskārtējo Ziemsvētku tirdziņu un Lieldienu rīta agrās brokastis, kā arī sekmējusi visus draudzes sarīkojumus. Komitejas kopīgie ienākumi bijuši 5746,72 dol., izdevumi 4173,63 dol., dodot 1573,09 dol. atlikumu. Dažādajiem draudzes pasākumiem komiteja nodevusi 1667 dol.

Lauku īpašumā Saulainē gadskārtējā bērnu vasaras nometnē bijis 131 dalībnieks. Nometnes darbā laiku piedalījušies arī jaunākās paaudzes mācītāji V. Vārsbergs un K. Kuškevics. Nometnes uzturēšana prasa ievērojamus līdzekļus, it sevišķi pēdējā laikā, dzīves dārdzībai un darba algām pieaugot. Tādēļ nāksies apsvērt tīri saimnieciskas dabas jautājumus, lai nometnes darbs arī nākotnē varētu būt sekmīgs. Saulaines territoriju savu bērnu nometnei divas nedēļas izmantojusi arī Toronto vācu ev.-lut. draudze. Saulaines kopīgie ienākumi bijuši 18.260,94 dol., bet izdevumi 16.526,17 dol.; atlikums 1734,77 dol. Īpašuma tālākai izveidošanai dāmu komiteja ziedojusi 1250 dol., bet Dr. R. Rengarts 500 dol. trūcīgāko nometņotāju atbalstam.

Draudzes kopīgie ienākumi aizvadītajā gadā bijuši 49.667,53 dol., ieskaitot 12.037,32 dol. atlikumu no 1967. gada. Draudzes nodevās saņemti 19.038,51 dol. Kopīgie izdevumi bijuši 39.396,05 dol., dodot 10.271,48 dol. atlikumu. Izdevumos lielākais postenis bijis baznīcas parāda atmaksa — 13.668,85 dol. Visas draudzes mantiskais stāvoklis vērtējams ar 297.571,43 dol. Baznīcas būves aizņēmums vēl ir 50.500 dol. Dažādo speciālo fondu līdzekļi 1500 dol. Baznīcas un tās iekārtas vērtība vien ir 165.000 dol., bet baznīcas zemesgabala — 50.000 dol. Saulaines zemes, ēku un iekārtas vērtība ir 46.000 dol.

Draudzes budžeta projektā šim gadam, kuŗu apspriedīs gada sapulcē 16. martā plkst. 12.30 dienā Sv. Jāņa baznīcas telpās, paredzēti 34.500 dol.

R. N.

Latviešu delegācija ASV senātā: no kreisās — Klīvlendas latviešu biedrības priekšnieks E. Ieviņš, ALAs konsultants S. Rudzītis, senātors F. L. Lauše ar saņemto Latvijas 50 gadu medaļu „Pro Merito" un ALAs ģenerālsekretārs B. Albāts.

Latviešu delegācija ASV senātā . .

Īpaša latviešu delegācija, kuŗā bija ALAs ģenerālsekretārs B. Albāts, valdes konsultants S. Rudzītis un Klīvlendas latviešu biedrības priekšnieks un Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres komitejas sekretārs E. Ieviņš, februāŗa beigās, sekojot ielūgumam, ierādās ASV senātā pie bijušā Ohio pavalsts gubernātora senātora Franka F. Laušes, kuŗam pasniedza Latvijas 50 gadu medaļu „Pro Merito" ar goda rakstu. Senātors apmeklētājiem atvēlēja laiku garākām pārrunām un uzmanīgi uzklausīja latviešu pārstāvju domas daudzos ar Baltijas valstīm saistītos ASV ārpolitikas jautājumos. E. Ieviņš, uzrunājot tieši senātoru, izcēla viņa stingro iestāšanos par brīvības atjaunošanu visām apspiestajām tautām un izteica cerību, ka viņš arī turpmāk atbalstīs latviešu centienus.

Pateicoties par medaļu, senātors Lauše izteicās: „Esmu ļoti pateicīgs Brīvās pasaules latviešu apvienībai, Amerikas latviešu apvienībai un visām latviešu organizācijām, kuŗas rūpējušās par šīs atzinības piešķiršanu man, bet it īpaši jūtos lepns par lielo atzinību, kuŗu ar šo medaļu saņemu no Savienoto valstu latviešu saimes, jo zinu visus tos smagos upuŗus, kuŗus latviešu tauta nesusi savai brīvībai. Zinu arī lielo postu un tautas iznīcināšanas draudu, kuŗam tagad pamesta latviešu tauta savā zemē kopš otra pasaules kaŗa. Cīņa par brīvību mūsu laikā notiek visā pasaulē, un Austrumeiropas likteņis ir ļoti svarīgs arī Savienotajām valstīm. Esmu vienmēr atbalstījis Baltijas tautas to centienos atjaunot brīvību savās zemēs tādēj, ka šo tautu brīvības iznīcināšana nozīmē brīvības iznīcināšanas sākumu arī Savienotajām valstīm. Es vienmēr ar lepnumu atcerēšos šo izcilo brīdi un vienojos ar jums lūgšanā un ticībā, ka reiz pienāks diena, kad Brīvības pieminekli Rīgā atkal mirdzēs trīs zelta zvaigznes, vēstīdamas par trim tautām — vienotām brīvībā."

Izmantojot šo apmeklējumu senātā, latviešu pārstāvji tikās arī ar senātoriem S. L. Hollandu (demokrats, Florida), E. J. Garneju (Gurney, republikānis, Florida), B. E. Beiu (Bayh, demokrats, Indiana), G. V. Makgiju (McGee, demokrats, Vaiominga) un H. H. Bēkeru (Baker, republikānis, Tenesija). Bez tam S. Rudzītis un E. Ieviņš vēl apmeklēja jaunievēlēto republikāņu senātoru V. B. Saksbiju (Saxbe) no Ohio. Pēdējais ar patiku atcerējās Klīvlendā notikušos dziesmu svētkus un izteica atzinību latviešu sabiedriskajai rosmei un centieniem Latvijas brīvības atgūšanā. Viņš apsolīja savu atbalstu rezolūcijām, kuŗas Baltijas valstu jautājumā iesniegtas ASV kongresam.

A.

MIRIS LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS KAMERAS ĢENERĀLSEKRETĀRS

Vašingtonā 19. februārī miris un tur kremēts agronoms Kārlis Saliņš.

Aizgājējs bija dzimis 1893. gada 27. janvārī lauksaimnieka ģimenē Madlienas pagastā. Pēc studiju pabeigšanas Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultātē viņš bija lopkopības nodaļas vadītājs Latvijas zemkopības ministrijā, bet no 1935.—1940. gadam ģenerālsekretārs Latvijas lauksaimniecības kamerā. Tai pašā laikā viņš bija arī žurnāla „Latvijas Lauksaimnieks" redaktors un vīnrūpniecības paju sabiedrības Bajārs un b-dri valdes loceklis.

Ar Kārli Saliņu kā lauksaimniecības kameras ģenerālsekretāru un viņam padotajiem darbiniekiem iesākās un beidzās vienreizējs posms Latvijas lauksaimniecības attīstības vēsturē. Lauksaimniecības kameru nodibināja, lai tiešā saskarē ar laukiem veicinātu lauksaimniecības attīstību un uzlabotu lauku dzīves apstākļus. Šai virzienā tad arī notika straujas pārmaiņas lauku dzīvē, bet otrs pasaules kaŗš pārvilka šim darbam svītru, novedot K. Saliņu un daudzus citus kameras darbiniekus trimdā un pamazām izkaisot pa visu pasauli.

Nonākot ASV galvaspilsētā, K. Saliņu piemeklēja ļauna slimība, kuŗai progresējot, viņš arvien vairāk bija piesaistīts gultai, bet tagad aizvēris acis uz mūžu. Viņam uzticīgi visu laiku ir blakus stāvējusi un viņu kopusi dzīvesbiedre — bijušā Rīgas pilsētas galvas Andersona meita, arī agronome.

Būdams pēc dabas īsts lauku dēls, K. Saliņš nav vairījies nekāda darba, pieejot katram pienākumam ar īstu zemnieka sīkstumu un izturību. Vēl studiju gados, vīnrūpniecības paju sabiedrības Bajārs un b-dri dibināšanas laikā, viņš aizvadīja daudzas bezmiega naktis, uzmanot vīna pagraba vienmērīgo temperatūru, bet pēc ģenerālsekretāra pienākumu atstāšanas atkal apsaimniekoja savas lauku mājas. Dažreiz K. Saliņa asie, bet mērķtiecīgie vārdi likuši satrūkties ne tikai viņa padotajiem, bet arī vienam otram svešiniekam, taču tieši ar to bija ieguvis citu cilvēku respektu un daudzus draugus, jo nekad necentās citiem uzspiest savu gribu, kaut iestājās par saviem noteiktiem uzskatiem, kuŗu pamatā vienmēr bija mīlestība uz zemi un dzimteni.

K. Saliņš bija studentu korporācijas Zelmenis vecbiedrs.

Dr. agr. E. Zubeckis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

⓫ Gleznotāja Jāņa Cielava darbu izstādi 8. martā DV namā atklāja mākslas vēsturnieks prof. J. Siliņš, salīdzinot mākslu agrāk un tagad. Bija ieradušies vairāk nekā 100 apmeklētāju, to vidū Ņujorkas mākslinieku grupas dalībnieki ar ģimenes locekļiem. Skatē bija 41 darbs, sākot ar 1914. gada pašportretu un beidzot ar pēdējo darbu „Gulošā", kas gleznots pērnā gada oktobrī, apmēram mēnesi pirms mākslinieka nāves. Gleznotāja atstātais darbu klāsts pārsniedz 200, kas glabājas viņa dzīvoklī.

⓬ Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometne sāksies 6. jūlijā; paredzēti četri divu nedēļu periodi. Draudzes valde marta sēdē nolēma paaugstināt dalības maksas otrā un trešajā nometņošanas periodā par 5 dol., lai samazinātu šo periodu dalībnieku skaitu, kas parasti ir lielāks nekā nometne spēj uzņemt. Pirmajā periodā, kas sākas tūlīt pēc mācību beigšanās skolās un pēdējā, kas beigsies pirms skolu sākšanās, dalībnieku skaits parasti bijis mazs. Pagājušajā gadā pirmajā periodā bija 89, otrā 135, trešajā 140 un pēdējā 93 dalībnieki.

GRAND RAPIDI

⓭ Meteņu laika pēcpusdienu 16. februārī bija rīkojusi Latviešu biedrības dāmu komiteja. Par dažādām Meteņu izcelsmēm stāstīja skolotāja M. Lesniece, bet E. Brūnas vadībā un sakārtojumā vairākos skatos risināja dažādas R. Blaumaņa mīlestības un naida problēmas. Apmeklētāji mielojās gan ar sklandu raušiem, gan putraimu desām un citiem latviskiem ēdieniem, nogaršojot arī dažādus ievārījumus un zāļu tējas.

⓮ Fergusona-Drostes slimnīcā 24. februārī pēc atkārtotas operācijas 82 gadu vecumā miris Kārlis Kraskovskis. Māc. K. Hermanis aizgājēju izvadīja no Edžebīnes bēŗu nama 1. martā un apbedīja Vudlauna kapos. Kraskovskis vēl daudzus gadus pēc 65 gadu vecuma sasniegšanas strādāja fabrikā savā profesijā — smalkmechanikas nozarē. Bērēs bija ieradušies arī aizgājēja radinieki no Vācijas.

⓯ Tautas deju kopas Ritenītis dalībnieki var priecāties, jo viņiem radies papildinājums, kuŗu gadiņu skaits gan viduvēji svārstās tikai ap 5, taču visiem ir interese un prieks par dejošanu. Ritenīša dalībniekiem 1. martā Latviešu biedrības namā bija rīkots kaut kas līdzīgs „draudzības vakaram" vai ķekatnieku krēslas stunda. Ķekatnieku lomās bija 4 pāri visjaunāko dejotāju piemērotās maskās. Par ķekatnieku tautiskajām izdarībām stāstīja Ritenīša vadītāja E. Brūna, tad mazākie dejotāji demonstrēja „Likumu deju". Bija arī citas dejas, gan atsevišķi mazajiem un lielākajiem, gan kopīgi. Dziedot arī dziesmas. Jautrā vakara dalībniekus jauniešu pulciņa Pērse vārdā sveica R. Bacāns, arī pats Ritenīša dalībnieks. Kad „oficiālā daļa" bija beigusies, turpinājās dziesmas un rotaļas, visu ar interesi vērojot bērnu vecākiem un viesiem.

⓰ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bēŗu fonda gada sapulci 2. martā vadīja pr-sēdis A. Grīnbergs, protokolēja sekretārs A. Valdmanis un piedalījās 27 dalībnieki. Priekšsēdis ziņoja, ka pārskata gadā miruši 16 dalībnieki, lielākais skaits kopš fonda dibināšanas, un katrā gadījumā piederīgajiem izmaksāti 600 dol. Fondā pašreiz 585 dalībnieki. Kasieris J. Ezergailis nolasīja finanču pārskatus, bet revizijas komisijas atzinumu sniedza A. Eversons. Sapulce pieņēma grozījumus fonda statūtos, nosakot dažāda vecuma grupām jaunas iestāšanās likmes: no 18— 40 gadiem 3 dol., no 40—65 gadiem 15 dol., bet vecākiem par 65 gadiem 50 dol. Kancelejas nodeva paliek līdzšinējā.

⓱ Skolotāja Arvīda Lapsiņa, kā viņš pats sevi pieticīgi dēvē, gleznu izstādi 2. martā Latviešu biedrības namā atklāja biedrības sabiedriski-kultūrālās nozares vadītāja J. Rumberga, bet pa gleznieccības sarežģītajiem labirintiem klausītājus īsā stāstījumā izvadāja Mičigenas valsts universitātes profesors H. Kosaks. A. Lapsiņš mācījies gleznieccību Latvijā pie E. Brenceņa un A. Strekāvina, bet ASV beidzis mākslas kursu Vestportā, Konektiketā, un papildinājies pie mākslinieka H. Kosaka. A. Lapsiņa sniegumu gleznieccībā vislabāk raksturo Parīzes „La Revue Moderne des arts et de la vie 1er Mars, 1966", kuŗā teikts: „Arvīds Lapsiņš glezno ar dziļu izjūtu. Reizēm viņš tiecas pusabstraktās gleznieccības virzienā. Viņam ir kompozicijas ar ģeometrisku tendenci, kuŗu spēcīgā faktūra ļauj saskatīt kontrastējošu krāsu toņu meklēšanu." Izstādē bija redzami 68 darbi; arī 26 viņa dzīvesbiedres darbi ar dažādu tematiku, to vidū daudz puķu, ainavu, un portretu.

⓲ DV apvienības valde konstruējusies šādi: priekšsēdis A. Balodis (ievēlēts sapulcē), viņa vietnieks J. Radziņš, sekretārs J. Brūns, kasieris A. Dāvidsons, sabiedriski-kultūrālās nozares vadītājs K. Stūris, iekšējās informācijas nozares vadītājs un grāmatvedis A. Barkāns, biedrzinis un mantzinis J. Soks. Par šaušanas sekcijas vadītāju pieaicināts M. Jansons un preses informātoru V. Zirnītis.

⓳ Vienības draudzes bēŗu fonda sapulci 2. martā vadīja H. Ritums un protokolēja G. Liepiņš, no fonda 115 dalībniekiem piedaloties 14. Valdes pr-sēdis A. Rupmejs ziņoja, ka pārskata gadā miruši 3 dalībnieki, 7 izstājušies, 1 iestājies. Mirušo piederīgajiem izmaksāts bēŗu pabalsts 400 dol. apmērā. Fonda valdē izraudzīja visus līdzšinējos: pr-sēdis A. Rupmejs, kasieris A. Ungleniece un sekretārs G. Liepiņš.

V. Z.

Ievēlēts okupētās Latvijas archibīskaps

„Londonas Avīze" 7. marta numurā ziņo, ka Rīgā 22. februārī sanākusi ārkārtas ģenerālā sinode, lai ievēlētu ev.-lut. baznīcas archibīskapu nākošajiem 7 gadiem. Bijuši divi kandidāti — Rīgas pilsētas prāvests Viktors Ozoliņš un Talsu draudzes virsmācītājs Jānis Matulis. Pirms balsošanas prāv. V. Ozoliņš savu kandidatūru noņēmis, un tā virsmācītājs J. Matulis vienprātīgi ievēlēts par okupētās Latvijas archibīskapu.

Jānis Matulis dzimis 1911. gada 21. februārī un ordinēts mācītāja amatā 1943. gada 3. jūnijā. Sākumā viņš darbojās Sv. Jāņa draudzē Rīgā par virsmācītāja A. Mituļa palīgu, bet 1944. gada beigās pārcēlās uz Kandavas draudzi, kuŗu aprūpēja vairākus gadus, tad pārgāja uz Talsu draudzi, kuŗa aptvēra pilsētu un patālu tās apkārtni. Piezīmējams, ka šī draudze pagājušajā gadā atzīmēja 400 gadu pastāvēšanu.

Jau 1967. gadā okupētajā Latvijā komūnistu partija bija izdarījusi spiedienu, lai ev.-lut. baznīcā notiktu vadības maiņa. Tā kā toreizējais archibīskaps G. Tūrs labprātīgi neatkāpās, tad pagājušā gada pavasarī grozīja baznīcas satversmi, nosakot, ka archibīskapa amatā nevar būt garīdznieks, kas vecāks par 75 gadiem, bet amata ilgumu noteica uz 7 gadiem. Tā kā G. Tūrs jau bija 77 gadus vecs un amatu veicis kopš 1947. gada, viņš vairs neatbilda jaunajiem satversmes noteikumiem. Viņa vietā par archibīskapu ievēlēja prāvestu P. Kleperi, kas sešas nedēļas vēlāk mira ar sirdstrieku vilcienā. Tā baznīcas vadība negaidot bija jāuzņemas konsistorijas pirmajam loceklim Dr. A. Freijam, kas laikā no 1947.—1957. gadam bija izcietis 10 gadu cietumsodu par „pretvalstisku darbību". Kad arī Dr. A. Freijs pagājušā gada vasarā saslima un novembrī mira, archibīskapa pienākumus līdz sinodes sasaukšanai veica Rīgas prāvests V. Ozoliņš kā konsistorijas pirmais loceklis.

Okupētajā Latvijā archibīskapu ievēl ģenerālsinodē, kuŗā no katra prāvesta iecirkņa ieiet prāvests, viens mācītājs un viens draudžu pārstāvis, kā arī konsistorijas un revīzijas komisijas locekļi. Piezīmējams, ka Baznīcas virsvaldi Latvijā tagad sauc pēc caru laika paraugā par konsistoriju.

BATUN pārstāvju vizītes turpinās

Baltiešu pārstāvju vizītes Afrikas valstu sūtniecībās zīmīgā kārtā sākās ar Svazilandes — 125. Apvienotajās nācijās uzņemtās valsts (126. ir Ekvatorālā Ginija, bet tai vēl nav ne sūtniecības, nedz sūtņa Apvienotajās nācijās) misijas apmeklējumu. Delegāciju, kuŗas sastāvā bija Dr. Dzintars Paegle un Andris Kārkliņš, pieņēma Svazilandes sūtniecības padomnieks Mboni Naph Dlamini. Tā kā Svazilande kļuva neatkarīga tikai pagājušā gada 6. septembrī, tad namatēvam ar delegāciju risinājās interesanta saruna, saīdzinot Baltijas valstu pirmās dienas ar nesenajiem notikumiem šai nule brīvību ieguvušajā zemē. Svazilandes pārstāvis norādīja, ka viņa tautieši ļoti cenšas iegūto neatkarību iespējami pilnīgāk izmantot. Viņš labprāt tuvāk raksturoja savu zemi, kas ir 5000 kvadrātjūdžu liela, robežojas ar Dienvidāfriku un Mozambiku, ar 374.000 iedzīvotājiem, pār kuŗiem valda karalis Sobhuza II. Valdība Svazilandē demokratiska, ar tautas pārstāvju namu un senātu. Tā stingri turas pie pretkomūnistiskiem uzskatiem un politikas. Baltiešu draudzīgā vizīte Svazilandes misijā ilga vairāk nekā stundu.

Nigērijas misiju apmeklēja prāv. N. Trepša un Juta Virkmā. Viņus pieņēma sūtniecības lietvedis Soumana Ouseini, jo pats sūtnis Majaki, kuŗš ir arī Nigērijas sūtnis ASV, tieši atradās ārzemēs. Visi baltiešu šai sūtniecībā nodotie materiāli, izņemot grāmatas, bija franču valodā, jo Nigērija lieto šo valodu starptautisko sakaru kārtošanai. Arī saruna pusstundu ilgajā vizītē notika franciski. Nigērijas diplomāts apliecināja, ka labi pārzina Baltijas valstu situāciju, tāpat Pad. savienības kolonizācijas paņēmienus. Viņš deva vairākus vērtīgus padomus, kā iegūt Afrikas valstu bloka labvēlību un kā veicami priekšdarbi baltiešu lietas izmeklēšanai Apvienotajās nācijās.

Datumi, kad norunātas vizītes Apvienoto nāciju misijās, parasti zināmi jau labu laiku iepriekš, tādēļ baltiešu pārstāvjiem dots pietiekami ilgs laiks, lai sagatavotos savam uzdevumam. Taču Laosas misijas apmeklējuma reizē baltiešu delegācijas sastāvu vajadzēja mainīt dienu pirms vizītes, iepriekšējā vakarā sūtniecībai pieprasot, lai ierastos tādi baltiešu delegāti, kas varētu sarunāties franciski. Tomēr arī šī delegācija, kuŗā ietilpa Kārlis Račevskis, Biruta Akerberga un Ruta Strobele, veica savu uzdevumu teicami. Delegāciju pieņēma sūtniecības padomnieks Platthana Chounramanijs, kuŗš atzinās, ka visai maz zina par Baltijas valstīm un to problēmām. Pēc apmēram pusstundas ilgām pārrunām Laosas diplomāts ļikās visai ieinteresēts un lūdza turpmāk viņam piesūtīt materiālus par notikumu tālāko attīstību Baltijas valstīs. Tā kā viņa valsts pašreiz iejaukta citu starptautisku konfliktu risināšanā, viņš nevarēja pagaidām baltiešiem solīt nekādu atbalstu Apvienotajās nācijās, taču viņa atvadvārdi bija negaidīti draudzīgi: „Jūsu lieta ir taisna. Novēlu jums labākās sekmes jūsu centienu piepildīšanā!"

D. V.

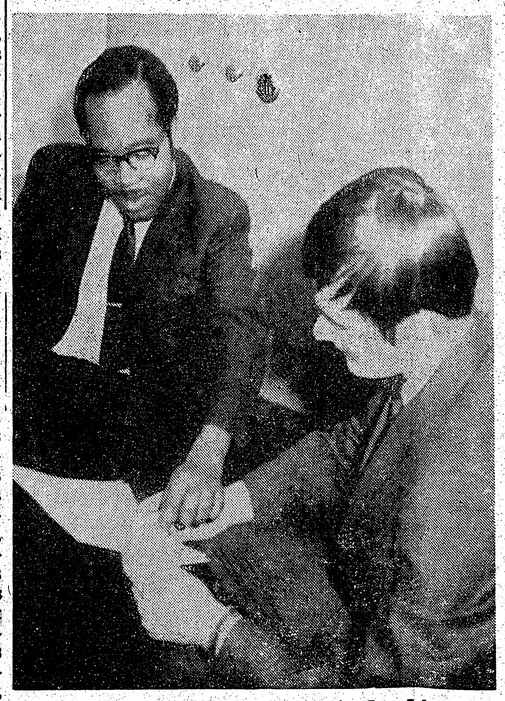

BATUN pārstāvis Andris Kārkliņš (pa labi) pārrunā baltiešu iesniegumu ar Svazilandes sūtniecības Apvienotajās nācijās padomnieku Mboni Dlamini.

Foto: R. Paegle

JAUNS DOKTORS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

sitātes publikācijās.

Jāzeps Trizna jau Latvijā darbojās žurnālistikā — latgaļu presē. Arī trimdā viņš daudz raksta latoļu presē par dažādām sabiedrības un mākslas problēmām. J. Trizna piedalījās Latviešu katoļu studentu apvienības izveidošanā sākuma gados, vēlāk bija prezidijā un priekšsēža amatā. Kā LKSA Dzintars pārstāvi viņu ievēlēja Pasaules katoļu studentu apvienības Pax Romana direktoru komitejā (vadošā instance) divus darbības periodus pēc kārtas. Viņš piedalījies arī sabiedriskajā darbā, sekmīgi vadījis ELJAs mākslas semināru u. c.

Alberts Spoģis

S ZIŅAS

s pie latviešu karotāju stājas gadsimtiem ilgajām ciņām otra pasaules kaŗa nobeigun, sevišķi uzsverot Latviešu ona cīņu traģismu. Pēc reta bija jaunās paaudzes kšnesumi — klavieŗu solo, amācijas un dziesmas. Ats akta nobeigumā notika sīgs vakars ar vanadžu kopas ināto bufeti.

Pīkv. Kalpaka un viņa batal- cīnītājiem veltīts piemiņas kalpojums notika 9. martā Pāvila draudzes baznīcā. V. Šēfers norādīja, ka nav stāka ideāla, kā ziedot dzīvi- par tēvzemi, bet māc. A. Voit- spredikī salīdzināja izraēļu as grūtību pilno ceļu uz ap- o zemi ar latviešu cīnītā- - varoņiem, kuŗi pierādīja, esam garīgi līdzvērtīgi tiem jiem, kuŗu rokās atrodas pa- es vara. Mūsu kaŗavīri saka- atviešu tautu par vienu vie- , bet mūsu nākotnes ceļš uz olīto zemi var būt tikai ar ru kā vadoni. Dievkalpoju- kuplināja vīru koris Junda, genta D. Vītola vadībā no- dot Mocarta „Lūgšanu" un Vītola „Lūgumu Dievam".

—ģģģ

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave.. Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUR ĪPAŠUMUR!

Danforth — Broadview: 8 istabu dubultķieģeļu māja. 2 virtuves. 2 vannas istabas. jauna apkure. Cena $25.000.

Danforth — Wardem: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja ar pagrabā izbūvētu dzīvokli. 2 virtuves, 2 vannas istabas, garāža. Iemaksa $3.500, atlikums uz izdevīgu obligāciju.

Eglinton Bayview: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Cena $26.500; iemaksa $5.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS VESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ

Kanadas vanadžu darbs aizvaditajā gadā

(Pārnesums no 3. lpp.)

sarīkojumu atlikuma (1018,26 dol.) 690 dol. nodoti nodaļas darbības aktivizēšanai.

Niagarā 4 vanadzes (pr-ce A. Celma) mazā skaita dēļ nav varējušas organizēt patstāvīgus pasākumus, bet bijušas rosīgas nodaļas darba un dzīves līdzveidotājas.

Norandas 3 vanadzes dzīvo izklaidus, tādēļ organizētas darbības nav bijis.

Ošavas kopas 9 vanadzes (pr-ce A. Stārasta) darbību sāka tikai aizvadītajā gadā, bet jau paguva izvirzīties redzamā vietā organizācijas darbā un vietējā latviešu un kanadiešu sabiedrībā. Bez trīs pašu sanāksmēm vanadzes ar latvisku izstrādājumu stendu piedalījās Ošavas etnisko grupu festivālā, izpelnoties apmeklētāju vislielāko uzmanību, Latvijas valstssvētkos izkārtoja radioraidījumu, piedalījās nodaļas oficiālās darbības atklāšanas sarīkojuma organizēšanā un dedzināja Ziemsvētku egli, pulcinot tajā lielāko Ošavas latviešu skaitu, kāds še jebkad kopā bijis. No saviem ienākumiem (187,51 dol.) vanadzes nodeva 100 dol. nodaļas darbības uzsākšanai.

Otavas kopas 10 vanadzes pr-ces R. Bērziņas vadībā pērn rūpējās par cienasta galdu Kanadas pavalstniecības ieguvējiem, kā arī sarīkoja gadskārtējo bazāru ar pašdarinātiem rokdarbiem, gūstot 299,67 dol. atlikumu.

Sadberijas kopā pr-ces I. Pļaviņas vadībā darbojās 17 vanadžu, kuŗas ar latvisku izstrādājumu stendu un tautisko ēdienu galdu piedalījās 13 etnisko grupu izstādē, līdzdarbojās Kalpaka atceres vakara un jaunatnes sporta svētku organizēšanā, bet darba kulmināciju sasniedza sakarā ar Latvijas 50. valstssvētkiem rīkotajā Latviešu nedēļā, veicot dažādus pienākumus un iekārtojot skati „Latvia". Priekšnieces pienākumus rotācijas kārtībā katru gadu uzņemas cita vanadze.

Sv. Katrīnu kopa (35 vanadzes, pr-ce M. Vītola) ir vienīgā Kanadā, kuŗai ir sava teātŗa grupa un dziedāšanas vienības — ansamblis Senatne un meiteņu (visas vanadzes) kvintets Dzimtāle. Ansambļi pērn uzstājušies 15 reižu gan pašu mājās, gan kaimiņu novadu un ASV latviešu sabiedrībā. Bez tam Dzimtāle 3 reizes dziedājusi vietējā kanadiešu vidusskolā, bet Senatne — „City Production" svētkos, kur bija iekārtota arī latvisku darbu skate, un Niagarās Skyline tornī pie 40 pēdu augstas Ziemsvētku eglītes, greznojot eglīti ar latvisku rotājumu arī Rodman Hall sarīkojumā. Vanadžu kopa noorganizējusi 5 patstāvīgus sarīkojumus. Pērn kopā uzņemtas 10 jaunietes, to izdarot īpašā sarīkojumā. No pasākumu ienākumiem (928,97 dol.) palīdzībai un kultūras darbam izdoti 400 dol. Uz šāgada 1. janvāri kopas kasē bija 2144,77 dol.

Arī Sūsenmarijas kopa mazā vanadžu skaita dēļ (5, pr-ce A. Krūmiņa) patstāvīgus sarīkojumus nav varējusi organizēt, bet sekmējusi visus nodaļas pasākumus, it sevišķi Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri.

Toronto kopa, kļūstot 17 jaunām vanadzēm, ar 69 dalībniecēm (pr-ce R. Zamlovska) izvirzījusies par lielāko Kanadā. Par kopas darbību mūsu laikrakstā regulāri ziņots, lai še tādēļ minēti tikai daži no daudziem veikumiem. Trīs vakarēšanās mācīta tautisko priekšu aušanā, veikta daļa no organizēšanas darba visos 17 nodaļas sarīkojumos, gādāti laimesti, Ziemsvētku tirdziņā pārdotas 187 mārc. pašceptu piparkūku, apmeklēti 29 slimnīcu, materiāli atbalstīti jaunatnes pasākumi un segti izdevumi dalībniekiem Divreizdivi un Saulainēs vasaras nometnē, daudz darīts DV nama iekārtošanā, rēgulāri gatavoti ēdieni klubam „Jautrais ods". Aizvadītajā gadā kopa ieņēmusi 2196,94 dol., izdevusi 1548,47 dol., bankā uz 1. janvāri bija noguldīti 2128,58 dol. Aprūpei, jaunatnes vajadzībām un kultūrāliem mērķiem izlietoti 596,18 dol.

DV Halifaksas kopā vanadžu nav.

Lieki minēt, ka bez darba savās nodaļās un kopās daudzas vanadzes darbojas arī citās organizācijās un piedalās dažādos pasākumos, dziedot koŗos, darbojoties par skolotājām, gaidu vadītājām u.t.t. Vanadžu devums DV organizācijai ir daudz lielāks, nekā to spēj izteikt sausi pārskata skaitļi, bet viņu veikums ir arī attiecīgi novērtēts. Aizvadītajā gadā ar organizācijas zelta nozīmi apbalvota K. Gādiga (Toronto), ar DV centrālās valdes atzinības rakstu — A. Robežgrunniece (Hamiltonā), E. Freimane (Sv. Katrīnās), V. Vecziediņa, E. Vītiņa (abas Montrealā), G. Apše un L. Briede (abas Toronto), bet ar Kanadas DV valdes goda rakstu — Z. Stepermane, M. Snepste (abas Edmontonā), M. Ādama, T. Krūka (abas Toronto) un A. Vilka (Hamiltonā).

Latviešu sieviete un bijušais latviešu karavīrs cīpā un darbā par Latvijas brīvību nav šķirami, tāpat kā Laimdota un Lāčplēsis, jo — cīņa vēl nav galā un nebeigsies! M. J.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

No 13. — 23. martam Sv. Jāņa draudzes sarīk. zālē, 200 Balmoral ielā, Jāņa Zuntaka gleznu izstāde. Atklāšana 13. martā, pl. 8 vak.

15. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā vīru ansambļa „Kalvis" koncerta atkārtojums.

15. martā — pl. 7.30 vakarā DV namā sadraudzības vakars sakarā ar DV Kanadā delegātu sanāksmi. Piedalās DV teātris Kanadā un Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne.

16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā augšējā zālē trīs vienčēlieni A. Straumaņa iestudējumā un DV TK uzvedumā.

16. martā — plkst. 5 pēcp. Latviešu namā: ziedu sakārtojumi un puķu kopšana. Rīko Latviešu nama dāmu komiteja.

16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce D. Miķelsona vadībā.

19. martā — plkst. 8 vak. Latviešu namā priekšlasījums „Atoms, universs un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

23. martā — plkst. 5 p.p. Latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena Latviešu namā.

23. martā — pl. 5. p.p. Latviešu katoju apvienība rīko Apoloniju Sapales-Raikovskas garīgu koncertu. Pie ērģelēm Anita Rundāne. Koncerts notiks lietuviešu baznīcā, 941 Dundas St. W.

23. martā — pl. 3 pēcp. Gaujas gaidu vienības Lieldienu sarīkojums Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Ave.

23. martā — plkst. 2.30 pēcpusdienā, Latviešu namā māc. A. Čopa referāts par tematu „Vecā un jaunā morāle." TLB sarīkojums.

10. aprīlī — plkst. 8 vak. Ģirta Tiltiņa gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē.

12. aprīlī — pl. 8 Sv. Andreja baznīcā Sv. Andreja ev.-lut draudzes koŗa 17. gadskārtējais garīgs koncerts ar četru solistu un simfoniskā orķestŗa piedalīšanos.

12. aprīlī — 8 vak. Latviešu namā Toronto futbolistu gadskārtējā sezonas atklāšanas balle.

3. maijā — plkst. 8 vakarā DV namā Maija balle ar Maija karalienes vēlēšanām.

10. maijā — plkst. 5. p.p. Toronto latviešu kreditsabiedrības 10 gadu jubilejas sarīkojums ar svinīgu aktu un balli Latviešu namā.

ĒRGĻU LIKTENIS

Laikam nav otra putna pasaulē, par kuŗu cilvēki tik daudz fantazētu un sajūsminātos kā par ērgli. Šekspīrs to nosaucis par „putnu karali", un senos laikos tas bija kulta objekts.

Bet tagad ērgļus, domājams, uzskata par mazāk počtiskiem nekā senajos laikos. Ja tagad dabas pētniekam, klejojot pa bieziem mežiem un purviem, nejauši gadās redzēt šo karalisko putnu lidojam, tam vispirms nāk prātā doma par ērgļu likteni un to nākotni.

Klinšu ērglis un jūras ērglis bija Igaunijas lielākie plēsīgie putni. To spārnu platums 2 — 2,5 metru. Lidojumā tie var sasniegt 6 — 7 km augstumu. Ja tic tam, ko raksta, tad kāds klinšu ērglis nodzīvojis gūstā 93 gadus.

Klinšu ērglis var viegli pārlauzt lapsai mugurkaulu; ja to sāk jau mazu trenēt, tas var pievelkt pat vilku. Mežkopjiem zināmi gadījumi, kad klinšu ērgļi uzbrukuši stirnām. Zināms, ka klinšu ērgļa ēdienu kartē līdzās zaķiem, irbēm un medņiem ir arī dzērves, suņi un lapsas. Jūras ērglis, baltastis, neapsmādē arī zivis, bada laikā neatsakās pat no maitas. Daži novērotāji konstatējuši, ka viena trešā daļa dzīvnieku, kas krituši par upuri ērgļiem, bijuši slimi un dzīvot nespējīgi īpatņi. Tādēļ ērgļus var apzīmēt par dabas sanitāriem.

Ir dzirdēti nostāsti, ka lieli ērgļi uzbrūkot cilvēkiem, bet neviens tāds gadījums noteikti nav zināms. Cilvēki, kuŗi tieši saskārušies ar šiem putniem, apgalvo, ka šiem nostāstiem nevar ticēt. Ērgļu ligzdas ir ļoti lielas, apmēram divi metri. Tajās nereti ir vietas arī „apakšīrniekiem", kuŗi parasti apmetas „apakšējos stāvos". Gadījies novērot jūras ērgļa ligzdā strazdu pāri, savus mazuļus barojot. Bet nekad ērgļu ligzdās nav cielavu.

Ērgļu ārkārtīgi zemā vaislība (klinšu ērglim parasti ir tikai viens cālēns, bet jūras ērglim dažreiz trīs) liecina, ka šiem putniem nav bijuši dabīgi ienaidnieki. Pirmais īstais ienaidnieks tiem kļuvā cilvēks. Cik paradoksāli tas arī izklausītos, ērgļu cīņa par savu eksistenci kļuvusi sevišķi grūta tieši tagad, kad visu valstu likumi cenšas tos pasargāt no cilvēka.

Līdz pagājušam gadsimtam lielo ērgļu skaits to uzturēšanās vietās mainījās tikai sakarā ar cilvēku vajadzībām pēc medību putniem un zināmā mērā civilizācijas ietekmē. Katastrofa iesākās šā gadsimta sākumā, kad masveidīgi sāka iznīcināt plēsīgos putnus. Klinšu ērgļu iznīcināšanu, piemēram, ASV raksturo šādi skaitļi: no 1917. — 1922. gadam nošauti 15.745 ērgļi, no 1923. — 1940. gadam jau 74.746, bet no 1945. — 1952. gadam Teksasas pavalstī vien iznīcināti 8000 klinšu ērgļi.

Eiropā ērgļu aizsardzībai izdoti sevišķi likumi jau laikā starp abiem pasaules karjem, bet ASV to iedomājās izdarīt tikai 1962. gadā. Tagad, ja ASV kāds iedomājas nogalināt ērgli vai iznīcināt tā ligzdu, var dabūt pusgada cietuma vai 500 dol. naudas sodu. St.

Pompejas pēdējās dienas liecinieki

Mūsu vecākās paaudzes lasītāji, kas interesējušies par mākslu, droši vien, pazīst slavenā krievu gleznotāja Brilova gleznu „Pompejas pēdējā diena", ja ne oriģinālā, tad vismaz pēc reprodukcijas. Mākslinieks gleznā attēlojis pānikā bēgošus cilvēkus, debesis ar zibeņiem. Tālumā caur pelnu mākoņiem — Vezūvs, pa kuŗa nogāzi tek kvēlojoša lava. No kādas augstas ēkas jumta gāžas zemē statujas, kuŗas var nosist izmisuma pārņemtos bēgošos cilvēkus. Divi dēli nes uz rokām sirmgalvi tēvu, kāds jaunekļis tur rokās nespēcīgu meiteni. Ielas vidū guļ pakritusi māte ar bērnu. Brilovs gleznojis šo darbu pēc Itālijā uzmestām skicēm. Tādas scēnas, protams, notika Pompejas ielās, kad tā gāja bojā.

Bet ne visi zinās, ka archaiologi atraduši īstus, kaut arī ne dzīvus Pompejas bojā ejas liecinie kus. To skaits vēl arvien pieaug. Tie ir atlējumi no atrastajiem bojā gājušajiem Pompejas iedzīvotājiem.

Plīnijs jaunākais, kas novērojis Pompejas bojā eju no Misenumas, 18 jūdžu attālumā no Pompejas, stāstīja, ka iestājusies tumsa, tāda kā „aizslēgtā istabā bez gaismas". Tikai pēc trim dienām debesis noskaidrojušās, bet no pilsētas nav bijis vairs nekādu pēdu. Tā bijusi aprakta zem 20 pēdu biezas vulkānisku pelnu kārtas.

Kas bija noticis? Kādā jaukā rītā vulkāns Vezūvs, kuŗu uzskatīja par pilnīgi izdzisušu, pēkšņi ar dobju rūkoņu izsvieda pret debesīm melnu mākoni, kas aizsedza sauli. Tad atskanēja oriesmīgs sprādziens, vulkāns it kā saķēlās divās daļās, un no tā dziļuma uz pilsētu sāka krist svelmainu akmeņu un vulkānisku pumaku (bimštena) lietus. Ļaudis bailēs bēga, cenzdamies ar kaut ko aizsargāt galvas no kritošajiem akmeņiem. Ielas aizsprostoja akmeņu kalni un plūstošā lava. Daļa iedzīvotāju mēģināja paklābties mājās un tur pārdzīvot katastrofu. Bet veltīgi. Pagrabus un pagalmus aizbēra akmeņi augstāk par cilvēka augumu, mājās ieplūda arī indīgas gāzes, ļaudis nosmacējot. Vēlāk atrasti viņu skeleti. Cilvēki bija bēguši nāju pagalmos. Tā izrakumos ietālu no kādas mājas durvīm atrasti cilvēka un mūļa skeleti. Acim redzot, tas bija nokavējies un veltīgi klaudzinājis pie durvīm, lūdzot ielaist, bet tad padevīgi nogūlies un padevies liktenim. Daudzi pompejieši mēģināja izbēgt no pilsētas, nemaz nedomājot par to, kur paglābties.

Kad beidzās akmeņu krusa, sākās kaut kas vēl briesmīgāks: vulkāniski pelnu mākoņi, sajaukti ar indīgiem tvaikiem, apklāja bēgļus ar biezu lipīgu masu, no kuŗas izrauties nebija iespējams. Nomocījušies cīņā par savu dzīvību, cilvēki pakrita un aizgāja bojā. Viņu ķermeņi, pilnīgi ielīgti pelnu čaulā, satrūdēja, bet pelnu masa kā mākslīgi atlieta forma saglabāja ķermeņa, tērpa un matu sasukājumu atveidu, dažos gadījumos pat seju nospiedumus, kuŗi pauž pirmsnāves mokas.

Archaiologi, atraduši šādus tukšus sacietējušas pelnu masas gabalus, uzmanīgi pārurba pelnu slāni un ielēja tukšumā īpaši sagatavotu ģipša javu. Pēc kāda laika, kā atdzimstot, šādā veidā no kapa „iznāca" to cilvēku tēli, kuŗi aizgāja bojā drausmīgās katastrofas laikā. Viņu pozēs skaidri redzams tas, kas noticis Pompejas pēdējā dienā.

Skaidrās ainas, kā aizgājuši bojā cilvēki, atrastas ceļā, kas ved uz Nuperianas vārtiem. Šai pilsētas rajonā dzīvoja nabadzīgi cilvēki — skaitā 13; domājams, draudzīgas ģimenes. Divas bijušas farmeŗu ģimenes un viena — tirgotāja. To archaiologi noskaidrojuši pēc tērpu izskata un dažādām sīkām pazīmēm, kuŗas saglabājušās „atdzimušajos" ģipša tēlos.

Notikumu rekonstruējot, šīs ģimenes, liesmām tuvojoties, sanākušas kopā un, domājams, nolēmušas paglābties visstiprākajā namā. Akmeņu krusu nams izturējis, bet tai sekoja melnais pelnu mākonis ar vulkāniskajiem indīgajiem tvaikiem. Gāzes ieplūda namā un tik ļoti smacēja, ka nācās bēgt. Bet kurp? Sakērušies rokās, cilvēki izskrēja uz ielas. Tumsā bija jābēg pāri akmeņu un pelnu kalniem, kuŗos aizķērās pieaugušo un bērnu kājas, jo nebija vairs ne ceļu, ne dārzu, nebija redzamas pat namu sienas. Visur tikai pelnu un akmeņu kalni. Ļaudis pakrita un miŗa, bet pelni turpināja birt uz viņiem, pārvēršot visu bezveidīgās sacietējušas masas kapenēs. Vairs nebija manāma dzīvība un kustība, bet vulkāniskais pelnu lietus lija un lija.

Archaiologi atrada šīs tukšās formas pēc 1900 gadiem un atlēja ģipsī „Pompejas pēdējās dienas" agoniju. Šie 13 cilvēki nepaguva noskriet ne 30 metru no mājas, kuŗā bija mēģinājuši paglābties. Bet archaiologu darba rezultātā viņi tagad no tālās pagātnes tumsas piecēlušies tādi, kādi bija nāves bridī. Daži no tiem vēl mirstot bija mēģinājuši cīnīties ar nāvi, citi padevušies nenovēršamajam liktenim un padevīgi nogūlušies pelnos.

Visiem pa priekšu bija skrējis, domājams, kalps vai farmas strādnieks, nesot maisu ar ātri savāktu pārtiku. Tas bija pakritis pie dārza sienas atliekām. Atliektā poze liecina, ka viņš bija cīnījies ar briesmīgu vētru, kuŗu sacēlis vulkāna izvirdums. Aiz viņa rokās saķērušies bija skrējuši divi zēni, 4—5 gadus veci. tiem sekojuši vecāki, tēvam balstot šausmās trīcošo māti. Abi bija pakrituši ar seju pelnos, it kā mēģinādami patverties no smacīgās gāzes. Zēni bija miruši, pagriezuši sejas pret debesīm, to izteiksme mierīga, it kā pēc laicīgām asarām tie bijuši ar mieru aizmigt.

Tālāk gulēja divi pavisam jauni cilvēki — vīrs un sieva ar mazu meitenīti. Tēvs, kā atlējums rāda, turēja rokā satītu segu, ar kuŗu grībējis aizsargāties no pelniem. Sieva nomirusi uz ceļiem, turēdama pie mutes drēbes gabalu, veltīgi mēģinādama vieglāk elpot.

Aiz šīs ģimenes sekojusi tirgotāja ģimene: divi pusaudži zēni, kuŗu rokas nāves brīdī cieši savijušās: viņi skrējuši cieši saķērušies kopā, kopīgi arī pakrituši. Māte bija vilkusi mazu meiteni, cenzdamās atvieglināt viņai pēdējās ciešanas. Nāves gājienu noslēdza traģisks tēva tēls. Tas daļēji sēž, atspiedies abām rokām uz zemes un pūloties piecelties. Šis tēls ir ārkārtīgi dzīvs, pat tā seja skaidri saskatāma.

Šie Pompejas pēdējās dienas mēmie liecinieki, kuŗi it kā izkāpuši no kapiem, lai pastāstītu par drausmīgo katastrofu, nevar nesatriekt tos, kas viņus redz.

Pompejas pilsētas izrakumos atsegts gandrīz kā neskarts tās iedzīvotāju dzīves mūzejs, bet izraktos mākslas priekšmetus no tā aizved. Izrakumi vēl turpinās. Arī sacietējušā vulkāna pelnu masa turpina atdot archaiologiem arvien jaunus nelaimīgo Pompejas iedzīvotāju tēlus. St.

TIPISKI ANGLISKA DOMĀŠANA

Britu laikraksta „Observer" 16. februāŗa numurā — laikā, kad augšnamā notika debates par likumprojektu Baltijas valstu zelta atsavināšanai — ievietots Kolina Smita raksts „Pensionāri cīņā par Baltijas valstu miljoniem". Raksta autors, paužot tipiski angļisku domu, uzsvēra, ka ar Baltijas valstu zeltu jāapmierina arī tie britu pilsoņu zaudējumi, kuŗi radušies sakarā ar Polijas, Rumānijas un Somijas apgabalu pievienošanu Pad. savienībai kara laikā...

Autors nožēlo, ka vienošanās ar Pad. savienību nav notikusi jau agrāk un likumprojekts vēl tagad nav pieņemts galīgā veidā. Daudziem no cietušajiem šis likums tagad nākšot par vēlu, jo tie jau esot miruši galīgā nabadzībā, tādēļ atlīdzību saņemšot to radinieki. Prasības esot iesniegušas apmēram 3000 atsevišķas personas un firmas, kuŗu reģistrācija uzsākta jau 1959. gadā, to vidū arī Reutera ziņu aģentūra, kuŗa prasot 660 mārciņu. Bet daudziem zaudējumu atlīdzības prasītājiem neesot nekādu rakstveida pierādījumu, bez tam liekoties, ka neviens no prasītājiem nepanākšot pilnīgu zaudējumu atlīdzību, jo fonds neesot pietiekami liels. Kāds valdības ierēdnis esot līdzjūtīgi izteicies: „Mēs zinām, ka daudzi prasītāji ir ļoti veci un nauda tiem vajadzīga nekavējoties, bet mēs nekā nevaram darīt." Kā piemēru autors min kāda 75 gadus veca Fišmana prasību 121.000 mārciņu apmērā par viņa vecāku veikalu Rīgā. Fišmani dzīvojot Londonā, un viņiem neesot naudas pat dzīvokļa remontam...

Vīru ansamblis Kalvis
atkārto savu pag. sezonas
KONCERTU
sestdien, 15. martā, plkst. 8 vakarā
LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO
Ieeja 2 dol., skolēniem puscena.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKAS KVALITĀTES AUTOMAŠINAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
1969. GADA JAUNIE MODEĻI
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

PASI SAVUR IPAŠUMIŅĀ!

Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu iebraucamais ceļš un garāža. a $5.500.

NIEKIEM UZ 6 GADIEM Ī7 LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

No 13. — 23. martam Sv. Jāņa draudzes sarīk. zālē, 200 Balmoral ielā, Jāņa Zuntaka gleznu izstāde. Atklāšana 13. martā, pl. 8 vak.

15. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā vīru ansambļa „Kalvis" koncerta atkārtojums.

15. martā — pl. 7.30 vakarā DV namā sadraudzības vakars sakarā ar DV Kanadā delegātu sanāksmi. Piedalās DV teātris Kanadā un Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne.

16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā augšējā zālē trīs viencēlieni A. Straumaņa iestudējumā un DV TK uzvedumā.

16. martā — plkst. 5 pēcp. Latviešu namā: ziedu sakārtojumi un puķu kopšana. Rīko Latviešu nama dāmu komiteja.

16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce D. Miķelsona vadībā.

19. martā — plkst. 8 vak. Latviešu namā priekšlasījums „Atoms, universs un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

23. martā — plkst. 5 p.p. Latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena Latviešu namā.

23. martā — pl. 5. p.p. Latviešu katoļu apvienība rīko Apoloni jas Sapales-Raškovskas garīgu koncertu. Pie ērģelēm Anita Rundāne. Koncerts notiks lietuviešu baznīcā, 941 Dundas St. W.

23. martā — pl. 3 pēcp. Gaujas gaidu vienības Lieldienu sarīkojums Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Ave.

23. martā — plkst. 2.30 pēcpusdienā, Latviešu namā māc. A. Čopa referāts par tematu „Vecā un jaunā morāle." TLB sarīkojums.

10. aprīlī — plkst. 8 vak. Ģirta Tiltiņa gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē.

12. aprīlī — pl. 8 Sv. Andreja baznīcā Sv. Andreja ev.-lut. draudzes kora 17. gadskārtējais garīgs koncerts ar četru solistu un simfoniskā orķestra piedalīšanos.

12. aprīlī — 8 vak. Latviešu namā Toronto futbolistu gadskārtējā sezonas atklāšanas balle.

3. maijā — plkst. 8 vakarā DV namā Maija balle ar Maija karalienes vēlēšanām.

10. maijā — plkst. 5. p.p. Toronto latviešu kreditsabiedrības 10 gadu jubilejas sarīkojums ar svinīgu aktu un balli Latviešu namā.

MĒS IESPIEŽAM

Laulību un iesvētību ielūgumu kartes
Vizītkartes
Dokumentus biedrību vajadzībām
Koncertu programmas
Sarīkojumu biletes
Plakātus, dziesmu lapiņas
Vēstuļu veidlapas, aploksnes
Grāmatas, žurnālus

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LATKUS.

Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNICA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8133
Vienu bloku uz austrumiem no Dundas West pazemja pieturas
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETISKĀS MĀKSLAS ZSTRADĀJUMUS.
Turpat dabūjami BILŽU LOGATI.

A. EGLITIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE78-1401

Cik maksā labs padoms?
Īstā brīdī — nesamaksājams un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai viegiprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 18 gadu pieredzes asināts, bezmaksas nāk Jums un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūsu labā nokārtojis.

VALD. BEBRIS
apdrošināšanas speciālists
759 — 0266

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNICĀ 964½ Bloor St. W Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 9 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED STIKUTS REALTOR
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St., Toronto, 789-2611
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro 752-1770

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIKELSONS

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ĶUKULS

KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
attīstīšana • palielinājumi • duplikāti
citi darbi • izcilus kvalitāte • atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont
Tel. 363—6496

PAVASARA DĀVANĀM
Šokolāde grezna iesaiņojumā, ārzemju smaržas un vislabākie kosmētikas preparāti dabūjami
MEDICAL — DENTAL PHARMACY
1349 Yonge St. (pie Davisville) Toronto
Recepšu pagatavošana. Piegāde mājās.
Latviešiem 10% atlaide.
Tālr. 485-6515 Elza Galdiņa

AG ROTAS
A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Latviskas rotas bagātīgā krājumā sudrabā un zeltā.
Darbnīcā — 25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont., tel. 444-4033

Jaunas un lietotas labākās kvalitātes AUTOMAŠINAS
HOGAN PONTIAK
Latv. pārstāvis: Miervaldis Austrums (Walter)
Mājās: 466-9935, darbā: 461-3561
348 Danforth Ave., Toronto.

Toronto austrumos klusā mājā
izīrējams
NEMEBELETS
saulains dzīvoklis vienai personai.
Zvanīt Toronto OX 9-1714

Vai esat nokārtojuši abonementu?

PĀRSŪTAM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jaunīem rubļiem. Sūtīšanas iedzīvēni $2.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIEKU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

LAIKRAKSTA LATVIJA AMERIKA
ATSEVIŠĶI NUMURI PĒRKAMI TORONTO:
Broadview Delicatessen
165 Danforth Ave.
Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.
Eric's Delicatessen
375 Broadview Ave.
Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.
Lidums Meat
363 Roncesvalles Ave.
Lotus Florists
702 Bathurst St.
Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.
Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.
Pokos Meat
376 College St.
Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.
West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.
HAMILTONA
O. Andersons
28 Market St.
Northland Grocery
120 Barton St. E.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās.

42 gadus veca sieviete VĒLAS ATRAST SEV DRAUGU — VIRIETI,
kas neskumst par pagātni un nebēdājas par nākotni, bet mēģina atrast savu ilgu piepildījumu tagadnē.
VECUMS NAV SVARIGS.
Ofertes šīs avīzes kantorī „ELLAI"

LEDUSSKAPJI UZ LATVIJU
Mēs tagad pieņemam pasūtinājumus ledusskapju nekavējošai piegādei jūsu piederīgiem:

ZIL — MOSKWA, 240 litru	$236.33
OKA — 3,200 litru	$212.11
YURYZAN 175 litru	$196.00
ORSKA 120 litru	$191.80
BIRYUSA 160 litru	$191.89
Minsk—2 119 litru	$169.67
MIR 125 litru	$161.56
SARATOV—2 85 litru	$111.11
DNEPR vai DONBAS 165 litru	$151.56

Šais cenās ieskaitīti visi izdevumi. Piegāde garantēta. Nekavējaties un pasūtiniet tagad caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010.
Pieprasiet mūsu jaunāko katalogu.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Rūdolfs Purvs
dzimis 1893. gada 10. oktobrī,
miris 1969. gada 9. martā.
Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
PALĪDZĪBAS FONDS

Mūsu nodaļas biedrs
Rūdolfs Purvs
dzimis 1893. g. 10. oktobrī,
miris 1969. g. 9. martā Toronto.
Viņu piemiņā paturēs
DAUGAVAS VANAGU TORONTO SAIME

SOMU SAUNA
pirts un masāžas
kungiem un dāmām
atvērta no otrdienas līdz sestd.
no pl. 1 līdz 11 vak.
583 ANNETTE ST.
pie Runnymede

IZIRĒJAMA ISTABA
ar vai bez mēbelēm
vienai personai ar virtuves lietošanu.
Zvanīt Toronto 463-8527

LATVIEŠU NAMS
491 College St. Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem • viesībām
• Kāj viesību galdus •
Tel. 922-2931

Sevišķi uz Latviju
sūtiet saviem piederīgiem vislabākos un vērtīgākos dāvanu saiņus.
ITALIEŠU NAILONA LIETUSMETEĻUS
Kungu vai dāmu, visu lielumu — mazie, vidējie un lielie. Tumši zili, tumši zaļi un brūni. Cenā ieskaitīti visi izdevumi, jūsu piederīgiem nav nekas jāpiemaksā.
1 lietusmētelis ..... US$23.40
2 lietusmēteļi $36.30
3 lietusmēteļi $51.20
VILNAS LAKATI
10 vilnas galvas lakati dažādās krāsās, ar puķēm vai orientāliem rakstiem.
Pilna cena $48.00
NAILONA LAKATI
10 nailona galvas lakati vienkrāsaini vai dažādās krāsās.
Pilna cena $29.00
VISLABĀKĀ AMERIKĀŅU PĀRTIKA
DELICIOUS $39.50
1,25 mārc. kafija, 1 m. Šveices šokolāde, 2,25 m. cukurs, 2,25 m. rīsi, 1,25 m. sviests, 1,25 m. Šveices siers, 1,25 m. žāvēts bekons, 1,25 m. žāv. šķiņķis, 2,25 m. žāvēti augļi, 2,25 m. marmelāde, 2,25 m. kviešu milti, 1,25 m. biskvīti vai vafeles.
FAMILY PARCEL $57.00
1,25 m. kafija, 10 m. kviešu milti, 2,25 m. cukurs, 2,25 m. manna, 2,25 m. rīsi, 2,25 m. makaroni, 1,25 m. medus, 1,25 m. piena pulveris, 1,25 m. sviests, 2,25 m. tauki, 2,25 m. žāv. bekons, 1,25 m. žāv. šķiņķis, 1,25 m. Ungārijas salami, 1,25 Šveices siers, 0,25 m. olu pulveris, 1,25 m. jaukti augļi, 0,25 m. citronsula, 1,25 m. biskvīti, 10 zupas kubi, 1,25 m. marmelāde, 0,5 m. dateles, 0,5 m. vīģes, 0,25 m. pipari un 2 gab. tualetes ziepes.
PIEPRASIET MŪSU CENRĀDI
ar daudz plašāku izvēli.
Pasūtiniet tagad tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, NEW YORK, N.Y. 10010
PIEPRASIET MŪSU BEZMAKSAS CENRĀDI

JAUNĀS PAVASARA GRĀMATAS
Dr. A. Ziedonis —
THE RELIGIOUS PHILOSOPHY OF RAINIS $6.80
Pirmā grāmata visā mūsu kultūras vēsturē attiecīgi sagatavota reprezentācijai. Sekos tāda pati par Blaumani.
LATVIA — Past and Present,
second revised edition, vol. 1. ..... $19.80
Kas redzējis un skatījis pirmo izdevumu, vēl daudz ko nav redzējis. Redzēsiet — nenolikdami skatīsiet. Skaistākais izdevums par Latviju jebkad sagatavots.
Kārlis Ievinš, rom. —
DVĒSEĻU RĒGI ZVAIGŽŅU KALNĀ ..... $ 3.50
Rakstnieks ir pēdējais dzīvais no lielajiem klasiķiem.
Sagatavošanā un iznāks vēl šai pavasarī:
Teiku un pasaku 13. sējums $7.80
Zeibolta RAKSTU 5. sēj. TRĪS SOĻI UZ LAIMI ..... $ 3.90
KARALIENES MARGAS II sējums ..... $ 3.90
Pēc tam nāks kaut kas sevišķs — latviešu lielākā memuāru rakstnieka KARA LAIKA ATMIŅAS, 2 sējumos.
LATVJU GRĀMATA
Waverly, Iowa, 50677

IEPRIECINIET SAVUS RADUS, PIEDERĪGOS UN PAZIŅAS
PAGAUGSAIŅI — Cenas ASV dolaros
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg riss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg 18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg 19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 32.00
6 — 9 kg manna vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg 16.00
8 — 19 kg milti vai manna (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg 22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg 25.00
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes brutto 5 kg 22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolades, 1 kg žāvēti jaukti augļi. 100 cigarettes, brutto 10 kg 38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonade, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg 38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.90
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg riss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg 31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecites 21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots 35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg riss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecites un 60 cigaretes 30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 53.00
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu 39.90
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. 24.90
34 — 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc. 22.70
35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. 37.50
36 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg riss 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc. 30.75
37 — 4 kg baltie „American' kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. 29.75
38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. 51.50
39 — 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. 29.50
40 — iepriekšējais sainis divkāršots — netto 28 mārc. 52.50
41 — 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. 27.50
42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. 45.50
43 — 4 kg cūku tauku; 2.5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. 20.90
44 — iepriekšējais sainis dubultots 36.50
45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts, kopā 38 mārc. 49.50
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, rāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vanilas 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentcukurs — 38 mārc. 37.00
Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.
DV GRĀMATNĪCAS
491 College Street, Toronto 4, Ontario.
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board
Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114, mājās 691-3873

Danforth — Warden: 3 dzīvokļu atsevišķs dubultķieģeļu nams, ūdens - ejas apkure, iebraucamais ceļš un 100% parkošana. Iemaksa 20.000 dol.

Pickering — Ravina Pk. Cresc.: 8 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs. Silta gaisa apkure, liela, moderna virtuve, viena 4-daļīga vannas istaba, otra divdaļīga. Privāts iebraucamais ceļš un piebūvēta mūra garāža. Īpašums 3 gadu vecs. Cena tikai $28.900.

Eglinton — Bayview: 4 dzīvokļu atsevišķs dubultķieģeļu nams. Eļļas apkure, 4 modernas virtuves, 4 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un 4 mūra garāžas. Iemaksa $25.000.

MĒS SAGĀDĀJAM NAUDU MĀJAS IEMAKSAI, PIRMO UN OTRO HIPOTĒKU BEZ ATLIDZIBAS

Divu milžu konflikts

Pad. savienības un sarkanās Ķīnas robežincidents Tālajos austrumos atgādina divus kildīgus kaimiņus, kuŗi gan ir radniecīgi, bet dzīvo lielā nesaticībā. Maskava samērā nelielajam robežincidentam, kādu abu kaimiņu starpā nav trūcis arī agrāk, veltī vēl nepiedzīvotu publicitāti. Visi padomju laikraksti kāpina savu aso toni pret Pekingu, un valsts, kuŗa cilvēka dzīvību vērtē viszemāk, apraud 31 kritušo pie Usuri upes, Tālo austrumu robežpunktā. Leitnantu Strelņikovu, kuŗš krities cīņā ar ķiniešiem, laikraksts „Trud" izsludinājis par tautas varoni, bet sarkanarmijas avīze „Krasnaja Zvezda" aicinājusi „uz modrību un kāpinātu gatavību cīņai".

Tokio un Hongkongas ziņu avoti vēsti par trauksmes stāvokli sarkanajā Ķīnā, kuŗa sapulcinājusi 5 milj. viru lielus armijas un milicijas spēkus Pad. savienības robežas tuvumā. Kāda cita ziņa, atsaucoties uz informāciju no Ķīnas, vēsti, ka divas ķiniešu galvas spēku vienības apgādātas ar atombumbām. Pekingas laikraksti ziņo, ka pretpadomju demonstrācijās 30 lielākajās Ķīnas pilsētās piedalījušies 260 milj. ķiniešu. Pie Pad. savienības sūtniecības Pekingā demonstrācijas ilga nepārtraukti 5 dienas, bet Maskavā savukārt notika demonstrācija pie Ķīnas sūtniecības trīs ēkām. Skaļruņos pret „ķiniešu cietsirdīgajiem fašistiem" un „ķīniešu sovinistiem" izkliedza naidīgus saukļus. Naktī novāca drānas un papīra plakātu kaudzes, kuŗas bija pametuši labi noorganizētie demonstranti. Komūnistu partijas laikraksts „Pravda" to skaitu novērtējis uz 100.000. Autobusu karavānas no visām Maskavas malām veda demonstrantus uz Ķīnas sūtniecību, izsēdinot tos dažu namu bloku attālumā, kur tie sarindojās kolonnās gājienam pa īpašām grupām — fabriku strādnieki, ierēdņi, skolas. Plakātos Maocetungs bija apsūdzēts gan par „palīdzību pasaules imperiālistiem", gan par „strādnieku šķiras šķelšanu" un „nelojālitāti pret marksismu-ļeņinismu".

Pekinga apzinās, ka karš maksā naudu, tādēļ skubina pacelt produkciju par godu ķīniešu komūnistu partijas 9. kongresam, kuŗa datums vēl nav minēts. Laikraksti uzsver, ka ķīniešu karaspēka koncentrācijai gar Pad. savienības robežu nav agresīva nolūka, bet tikai piesardzības solis „pret tālāku Pad. savienības uzmācību Ķīnas territorijai". Sinkiangas revolūcionārā komiteja apsūdz Pad. savienību „agresīvā darbībā" pie provinces robežas un „daudzās provokācijās". Sinkiangas provincē pastāv tautību problēmas, jo to apdzīvo 13 dažādu tautu piederīgie, arī krievi. 7 tautības, kuŗas veido 85% no provinces iedzīvotāju skaita, ir moslemi. Ķīna vaino Maskavu, ka tā ar savu propagandu ietekmē provinces krievu iedzīvotājus, kuŗi tiekstošiem pārbēgot uz Pad. savienību. Sinkianga ir pēdējais apgabals, kas robežojas ar Tibetu, kur ķinieši izdara savas ūdeņraža bumbu spridzināšanas mēģinājumus. Dabīgi, ka Ķīna tādēļ vēlas šo vietu sevišķi nodrošināt pret pārsteigumiem un nejaušībām.

Maskavas laikraksts „Pravda" ziņo, ka „simtiem padomju karavīru un jūrnieku" iesnieguši lūgumus ieskaitīt viņus robežapsardzības vienībās pie Usuri upes. „Viņi vēlas aizstāvēt savas dzimtenes svētās robežas," raksta partijas laikraksts. Kā gan citādi, jo „plašās dzimtenes" iedzīvotāji vienmēr paši „brīvprātīgi" laužas uz dažādiem smagiem darbiem valsts tukšajos ziemeļapgabalos, piemēram Sibirijā, vai arī, ja vajadzīgs, tikpat „brīvprātīgi" lūdzas, lai viņus sūta pretim ķīniešu durkļiem un lodēm...

RIETUMVĀCIJAS JAUNAIS PREZIDENTS — „GODPRĀTĪGS HUMĀNISTS"

Rietumu visai pacifistiskā presē sociāldemokrata Dr. Gustava Heinemana ievēlēšanu par Rietumvācijas prezidentu uzņēmusi ar lielu gandarījumu. Liekas, arī Austrumvācija par šo vēlēšanu iznākumu ir visai apmierināta, par spīti lielajai protestībai un draudiem, kādus izteica komūnistu nometne pret prezidenta vēlēšanām Rietumberlīnē. 69 gadus vecais Heinemans trešajā balsojumā uzvarēja pretkandidātu — kristīgo demokratu Šrēderu ar 512 pret 506 balsīm, ar tikai 6 delegātu balsu pārsvaru. Pirmo reizi prezidenta vēlēšanās piedalījās arī apstrīdētās nacionāldemokratu partijas 22 delegāti, kuŗi, kā domā, visi balsoja par Šrēderu. Viņu piedalīšanās vēlēšanās izsauca kreiso elementu demonstrācijas Rietumberlīnē, jo tie nacionāldemokratus uzskata par „neonacistiem".

Kā jau ziņots, Heinemans ir pirmais sociāldemokrats, kuŗš kļuvis par Rietumvācijas prezidentu. Viņš bija dedzīgs pretinieks Rietumvācijas apbruņošanai pēc otra pasaules kara un 1951. gadā izveidoja Eiropas „miera savienību", kuŗa atbalstīja viņa pacifistiskos uzskatus. Heinemana pēckara politiskā karjēra ir visai raiba un neparasta. Viņš atteicās no savas advokāta prakses, lai uzņemtos Esenes pilsētas galvas pienākumus, šai laikā aktīvi piedaloties kristīgo demokratu partijas izveidošanā, bet vēlāk, iepriekš vēl nodibinājis pats savu partiju, pārgāja pie sociāldemokratiem. Tas deva pretiniekiem iemeslu Heinemanu apzīmēt par oportūnistu. Adenauera valdībā Heinemans bija iekšlietu ministrs, bet no amata atteicās, jo viņam bija iebildumi pret Adenauera plānu apbruņot pēckara Rietumvāciju, ko uzskatīja par kavēkli sadalītās Vācijas apvienošanai.

Pēc tam Heinemana politiskajā darbībā iestājās „tukšums". 1952. gadā viņš nodibināja „visu vāciešu tautas partiju", bet, tai negūstot panākumus, 1958. gadā pārgāja pie sociāldemokratiem. Še Heinemans atkal ieguva vārdu, sevišķi parlamenta debatēs par soda likumu reformām. Kad sociāldemokrati pirmo reizi ieķļuva kanclera Kizingera „lielās koalicijas" valdībā, Heinemans kļuva tieslietu ministrs, enerģiski iestājoties par t.s. noilguma likuma atcelšanu, kas kavēja pēc 1969. gada tiesāt kara noziedzniekus.

Pēc gaŗiem slavināšanas aprakstiem, rietumu laikraksti, kā Ziemeļamerikā parasts, piezīmē, ka Heinemans 1926. gadā precējies ar Hildu Ordemani un ka viņam ir 4 bērni un 12 mazbērni.

Artilerijas divkauja gar Suecas kanāli

Abpus Suecas kanālim aizvadītās nedēļas nogalē atkal iedegusies nikna artilerijas uguns, šai divkaujai turpinoties vēl pirmdien un otrdien. Izraēlā un Ēģiptē pievedušas jaunus karaspēka pastiprinājumus 70 jūdžu gaŗajā kanāļa frontē.

Svētdienas ziņās kritis Ēģiptes bruņoto spēku virspavēlnieks ģenerālleitnants Ahdels Moneims Riads, visugstākās pakāpes arabu virsnieks, kas kritis kaujas laukā. Ģenerāli Riadu apbedīja ar militāru godu Kairo. Bēres izraisīja plašas demonstrācijas, kuŗās piedalījās ap 10.000 arabu. Pūlis ielenca prezidentu Naseru, kuŗš drūmi soļoja aiz krituša ģenerāļa šķirsta, un sauca pēc atriebības.

Ar ģenerāļa Riada nāvi Ēģipte zaudējusi savu spējīgāko karavadoni. Viņš izpelnījās uzslavu par drošsirdību arabu spēku vadībā Jordānijā karā ar Izraēlu. Laikraksti piezīmē, ka ģenerāļa nāve Izraēlai, varbūt, nozīmē lielāku zaudējumu nekā pašiem arabiem, jo viņa reālā pieeja notikumiem esot saskaldījusi arabu centienus pēc pilnīgas atmaksas. Izraēlas politiskās aprindas tādēļ esot cerējušas, ka Riads kļūs Nasera pēctecis un piekritīs miera sarunām.

Rietumu militāristi spriež, ka Riada nāve „radīs tukšumu" Ēģiptes aizsardzībā, jo viņš bija devis vislielākās cerības, ka izveidos ietekmīgu kaujas mašīnēriju. Ģenerāļa klātieni frontē izskaidro ar to, ka Ēģipte gaidījusi lielāku Izraēlas uzbrukumu pie Suecas kanāļa. Izraēla tomēr apgalvo, ka artilerijas divkauju izraisījuši arabi, lai mudinātu četras lielvaras — ASV, Pad. savienību, Angliju un Franciju — drīzāk iejaukties Vidējo austrumu problēmās un piespiest Izraēlu izvākties no okupētajiem arabu apgabaliem.

SIKĀS ZIŅAS

● 20 miljonu rumāņu mirs par savu brīvību un neatkarību, ja notiks līdzīga invāzija kā Čehoslovakijā, — Bukarestā izteicies prezidents un partijas šefs Čaušesku, atbildot uz Pad. savienības pieprasītajiem Varšavas pakta militārajiem manevriem šai gadā Rumānijas territorijā.

● Karakasā, Venecuēlā, milnieki tagad var skūpstīties arī publiski, neriskējot nokļūt uz trim diennaktīm cietumā. Policistiem dots rīkojums mīlētājus netraucēt, ja vien tie neiet „tālāk par skūpstu". Uzskatu maiņa nāca pēc vairākkārtīgiem preses pārmetumiem, ka policija traucē mīlētājus un pārvērš valsts galvaspilsētu par klosteri.

AKTUĀLAIS KAZADA

★ Sēra Džordža Viljama universitātes dedzināšanas sazvērestībā apsūdzētais Filips Filseilms pasniedzis vienam no prokuroriem, Klodam Armandam Šepardam vūdū lelli, ar gaŗu asiņainu adatu iespraustu sirds vietā. Šepards melnā advokāta tērpā ieģērbto lelli saņēmis ārpus tiesas ēkas, iesaiņotu kastē, kā „antropoloģisku" dāvanu. Tā kā viņam pazīstama Haiti un tās iedzīvotāju paražas, viņš izteicies, ka labi saprot draudus dzīvībai, ko izteic šāda „dāvana". Gadījumu, kas noticis ārpus tiesas ēkas, miertiesnesis Ernests Makmanamijs nolēmis atstāt neievērotu.

☆ Federālās valdības tieslietu komisijā pārrunāta aizlieguma atcelšana provinču loterijām. Tieslietu ministrs Tērners paskaidroja, ka kanadieši nav vienprātīgi ne par, ne pret loterijām, tādēļ jurisdikcija par pašu loterijām atstāta provinču valdībām, bet ārzemju loterijas joprojām paliek aizliegtas. Kaut provinču attiecīgajām iestādēm tiesības saukt pie atbildības kā loterijas zīmes pārdevēju, tā pircēju, kā arī konfiscēt laimestu, iestādes to tomēr nedarot. Tērners izteica cerību, ka kanadiešu loteriju legalizēšanas gadījumā būs mazāk intereses par ārzemju loterijām.

★ Gadskārtējā konservatīvo partijas sanāksmē Toronto Dž. Rasels no Halifaksas norādīja, ka studentu nemieri Kanadā ir komūnistu aģitātoru darbs, un kanadiešiem nevajadzētu ļaut sevi iemidzināt ar liberāļu populāro „ticību", ka komūnisms vairs neesot bīstams drauds. Studenti parasti sekojot atzītiem (un sagatavotiem) vadoņiem, isti nepadomājot, ko dara, bet šie vadoņi bieži ir komūnistu līdzskrējēji. Rasels bija viens no runātājiem konservatīvo rīkotajās diskusijās par studentu nemieru ievadīšanu konstruktīvā politiskā aktivitātē.

★ Kāda otaviete, divu bērnu māte, sūtījusi ministru prezidentam Trudo vēstuli ar piedraudējumu viņu nogalināt. Tiesā K. Vatkina izteicās, ka darījusi to, lai protestētu par veidu, kā Kanadā gādā par garā vājiem. Tiesnesis R. Martins lika Vatkinu ievietot Brokvilles nervu slimnīcā novērošanai.

★ Lauksaimniecības ministrijas saimniecības daļas direktors Glens Fernels paredzējis, ka nākošajos 10 gados puse kanadiešu lauksaimnieku pametīs savu nodarbošanos. Produkcijas izmaksa un augstās cenas ietekmē visu lauksaimniecību un nav paredzams, ka stāvokli drīzumā atvieglinātu. Tirgum trūkstot, lauksaimnieki spiesti savus ražojumus uzglabāt un darboties bez ricības kapitāla. Gaidāma pārslēgšanās no kviešu ražošanas uz lopkopību.

No nodokļiem un kapa neizbēgt...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Džonsons ir nodajas vaditājs nelielā saimnieciskā pasākumā Ņujorkas pilsētā. Viņš ir precējies, un bez sievas viņa ģimenē ir tris mazgadīgi bērni. Viņš dzīvo par 34.000 dol. iepirktā ģimenes mājā. Šis Džonsons pagājušajā gadā izpelnīja 17.000 dol. Līdz 15. aprīlim viņam federālajai valdībai kā ienākumu nodoklis jāsamaksā 1977 dol., šai summai vēl pieskaitot prezidenta Džonsona valdības laikā noteikto virsnodokli 148 dol. apmērā. Ņujorkas pavalsts ienākumu nodokli no Džonsona iekasēs 687 dol., skolu uzturēšanas nodokļa dēļ viņam būs jāšķiras no 499 dol. Nekustamā īpašuma nodoklis viņam ir 680 dol., ieņēmumu nodoklis pilsētai 68 dol. un tirdzniecības papildnodoklis 106 dol. Tā Džonam Džonsonam šogad nodokļos kopā jāmaksā 4133 dol., t.i. gandrīz ceturtā daļa no visas gada izpeļņas. Protams, Džonsons nav sevišķi sajūsmināts par to, ka aizvadītā gadā 3 mēnešus strādājis tikai nodokļu maksāšanai.

Bagātajās ASV joprojām vēl ir 25 milj. pilsoņu, kuŗu gada ienākumi nepārsniedz 3000 dol.. Arī tos nodokļu iekasētāji neaizmirst.

Daži pašreizējās nodokļu sistēmas kritizētāji apgalvo, ka Vašingtona neizdod „nabadzības apkarošanai" neko daudz vairāk par to, ko dažādu nodokļu veidā pati trūcīgie amerikāņi samaksājuši...

Pašreizējās nodokļu sistēmas vārīgais punkts ir tas, ka nodokļu smagums uz saviem pleciem jānes mazo un vidējo ienākumu pilsoņiem, jo nodokļu sistēmā atstātas daudzas pakaļdurvis, kuŗas maksājamā nodokļa samazināšanai spēj veikli izmantot tikai lielie bagātnieki.

Tā šāgadā sākumā presē parādījās ziņa, ka 1967. gadā 155 amerikāņi ar gada ienākumiem, kas pārsniedz 200.000 dol., likumīgi manevrējot pa nodokļu sistēmā atstātajām spraugām, ienākuma nodokli nesamaksāja ne centa. Šo veikło nodokļu sistēmas nepilnību izmantotāju vidū bija pat 21 miljonārs! Tie izmantoja kapitāla pieauguma klauzulu, norakstīja „zaudējumos" lokopībā ieguldītos līdzekļus, ziedojumus „labdarīgiem mērķiem" un citus „norakstīšanas" paņēmienus. Tā, piemēram, peļņai no zināmiem vērtspapīriem, kaut tā sniegtos miljonos, tēvocis Sams klāt neķeras.

Pa šiem caurumiem pašreizējā nodokļu sistēmā Vašingtonai no rokām izslīdējuši ne mazāk par 50 biljoniem dolaru. Ja Niksona valdība šos caurumus aizbāzīs, tad arī mazais viduvējais pelnītājs varēs rēķināties ar taisnīgu un ciešamu nodokļu nastu. Varbūt reiz pienāks diena, kad caurmēra amerikāņu Džons un arī ASV dzīvojošais latviešu Jānis vairs neraudās par to, ka katra gada 15. aprīlī nodokļu dēļ jānovelk pēdējais krekls un jāpaliek gandrīz bez biksēm.

No nodokļiem pavisam vaļā tomēr netiksim nekad, jo vienmēr spēkā paliks kāda nezināma filozofa gudrība. „Dzīvē ir tikai divas nenovēršamas lietas — nodokļu maksāšana un kaps!"

Aleksandrs Ķegumnieks

Koncertdziedātājas APOLONIJAS SAPALES - RAIKOVSKAS (soprāna)
Garīgs
KONCERTS
Pie ērģelēm māksliniece Anita Rundāne.
Svētdien, 23. martā, plkst. 5 pēcp.
Lietuviešu baznīcā 941 Dundas Str. W.
Ieeja no Gorevale Ave. Iecjas maksa 2 dol.

Kungs vieninieks
MEKLĒ
NEMEBĻĒTU DIVISTABU
DZIVOKLI
ar virtuves lietošanu vai
1 lielu gaišu istabu.
Zvanīt Toronto 762-8628.

SPORTS

BALTIEŠU MEISTARI SLĒPOŠANĀ

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstēs slēpošanā — slalomā, kuŗas šogad lietuviešu izkārtojumā risinājās Kolingvudā, Kanadā, visumā bija labi noorganizētas un ritēja raiti. Arī abi slaloma ceļi bija lietpratīgi nosprausti. Lielāko uzvaru skaitu guva igauņi, bet latvieši bija vāji pārstāvēti.

Slalomā vīriešiem bija 8 dalībnieki, no kuŗiem četri krita abos nobraucienos, bet pārējie vienā. Vietu kārtības noteikšanai izvērtējot viena nobrauciena rezultātus, uzvara piekrita igauņim K. Mandrem ar 32,7 sek. laika atzīmi, 2. G. Špīlbergs ar 34,5 sek., 3. lietuvietis J. Jonaitis ar 36,7 sek. un 4. lietuvietis J. Lelis ar 50,1 sek.

Veterānu grupā no 3 dalībniekiem sacensību pabeidza divi, uzvarot igauņim H. Lateram ar 1:38,5 min. koplaiku abos braucienos (52,5 un 46,0) pirms lietuvieša V. Čurloņa, kas uzrādija 1:44,2 min. (49,9 un 54,3) laika atzīmi.

Zēnu grupā (14—17 g.) uzvarēja lietuvietis R. Ručis ar 59,0 sek. koplaiku (31,4 un 27,6), 2. J. Špīlbergs ar 36,4 sek. un 3. A. Špīlbergs ar 50,0 sek. Piezīmējams, ka 2. un 3. vietas ieguvēji pirmajā braucienā krita, tādēļ atzīmēti tikai otra mēģinājuma rezultāti. Šai grupā startēja arī latvietis U. Siksna, bet arī krita. — Jaunāko zēnu grupā (līdz 13 g.) uzvarēja igaunis A. Kunders ar 55,1 sek. koplaiku (27,2 un 27,9), 2. igaunis L. Laters ar 1:17,8 min. (40,8 un 37,0) un 3. igaunis Küss ar 1:33,4 min. (43,0 un 50,4). Abi latviešu zēni E. Kļaviņš un A. Siksna krita.

Meiteņu sacensībā (līdz 17 g.) uzvarēja igauniete H. Latera ar 1:48,9 min. koplaiku (53,9 un 55,0), 2. igauniete Kasaka a 2:01,6 min. (52,6 un 1:09,0), bet latviešu māsas Mackares abas krita.

Milzu slalomā vīriešiem vietu kārtība izkristallizējās šāda: 1. lietuvietis J. Jonaitis ar 1:10,6 min. koplaiku (35,4 un 35,2), 2. igaunis K. Mandre ar 1:12,1 min. (37,1 un 35,0), 3. un 4. vietu dalīja lietuvietis K. Ališauskas (37,3 un 38,1) un G. Špīlbergs (38,0 un 37,4) ar vienādu 1:15,4 min. koplaiku, 5. lietuvietis P. Morkūnas ar 1:20,3 min., 6. lietuvietis Z. Zabareks ar 1:22,0 min., 7. lietuvietis J. Lelis ar 1:30,0 min. un 8. igaunis K. Veskojs ar 1:30,6 min.

Veterānu grupā pārākais bija lietuvietis Čurlonis ar 1:27,1 min. koplaiku (42,7 un 44,4); bet igaunis H. Laters, kas otrā braucienā krita, ar pirmā mēģinājuma rezultātu 47,8 sek. palika 2. vietā.

Vecāko zēnu grupā uzvarēja Jānis Špīlbergs ar 1:03,1 min. koplaiku (31,9 un 31,2), 2. lietuvietis R. Ručis ar 1:04,3 min. (32,3 un 32,1), 3. A. Špīlbergs ar 1:18,9 min. (33,7 un 45,2), 4. lietuvietis V. Briģis ar 1:38,4 min. (49,0 un 49,4), 5. U. Siksna ar 2:14,0 min. (49,0 un 1:25,0), bet 6. lietuvietis A. Norus ar 55,6 sek., kas pirmajā nobraucienā krita. Z. Z.

Kanadā noguldījumu procenti aplikti ar nodokļiem, nodevas atkal pasugstinātas par cigaretēm, alkoholiskajiem **dzērieniem**, viesnīcās izsniegtajiem **ēdieniem**, viesnīcu istabām un... un... un...

Valdība mazajam cilvēkam: „Ak, pilsoni, es tevi tik ļoti mīlu! Bet tev klājas pārāk labi, tādēļ atdod savus pēdējos centus!"
Dadža karikatūra